

Vlada Crne Gore
Ministarstvo održivog razvoja i turizma

**IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA
OPŠTINE DANILOVGRAD
U DIJELU GENERALNE URBANISTIČKE RAZRADE „SPUŽ”**

NACRT PLANA

Jun, 2019.g.

Radni tim za izradu Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad

Rukovodilac izrade plana

Saša Karajović, dipl. prostorni planer

Urbanizam & GIS

Đorđije Kalezić, dipl. ing. arhitekture

Planiranje predjela

Jelena Franović, dipl. ing. pejzažne arhitekture

Elektroenergetska infrastruktura

Igor Strugar, dipl. ing. elektrotehnike

Saobraćaj

Nikola Trtica, dipl. ing. saobraćaja

Hidrotehnička infrastruktura

Svjetlana Lalić, dipl. ing. hidrogradjevine

Telekomunikaciona infrastruktura

Željko Maraš, dipl. ing. elektrotehnike

Predstavnik opštine Danilovgrad

Sandra Vuković, dipl. menadžer

SADRŽAJ

1. UVODNI DIO

- 1.1. PRAVNI OSNOV
- 1.2. PLANSKI OSNOV
- 1.3. OBUHVAT PLANA
- 1.4. PLANSKI PERIOD
- 1.5. METODOLOGIJA
- 1.6. SADRŽAJ PLANSKOG DOKUMENTA

2. OBRAZLOŽENJE IZMJENA PLANA

- 2.1. PLANSKA OPREDJELJENJA
- 2.2. PROGRAMSKA OPREDJELJENJA
- 2.3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA
- 2.4. USLOVI ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE
- 2.5. USLOVI ZA ZAŠTITU KULTURNIH DOBARA
- 2.6. USLOVI NADLEŽNIH INSTITUCIJA
- 2.7. PREDLOŽENE IZMJENE

3. GENERALNO URBANISTIČKO RJEŠENJE ZA SPUŽ (ZNAČAJNI LOKALNI CENTAR)

dopunjen i prečišćen tekst važećeg plana iz 2014. godine sa izmjenama i dopunama iz 2018. i 2019. god.
(napomena: numeracija poglavlja i podpoglavlja, kao i paginacija je ista kao u osnovnom dokumentu)

- 6.2.1. OCJENA STANJA ORGANIZACIJE, UREĐENJA I KORIŠĆENJA PROSTORA
- 6.2.2. URBANISTIČKA KONCEPCIJA I PLANSKA RJEŠENJA
- 6.2.3. NAMJENA POVRŠINA
- 6.2.4. SMJERNICE ZA IZGRADNJU, REKONSTRUKCIJU I UREĐENJE GRADA
- 6.2.5. UTU - URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI ZA UREĐENJE I IZGRADNJU OBJEKATA I POVRŠINA PO NAMJENAMA
 - 6.2.5.1. POVRŠINE ZA STANOVANJE
 - 6.2.5.2. POVRŠINE ZA CENTRALNE DJELATNOSTI
 - 6.2.5.3. POVRŠINE ZA JAVNE DJELATNOSTI
 - 6.2.5.4. POVRŠINE ZA INDUSTRIJU I PROIZVODNJU
 - 6.2.5.5. POVRŠINE SPECIJALNE NAMENE
 - 6.2.5.6. IZGRADNJA VAN GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA
- 6.2.6. UTU - URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI ZA UREĐENJE I IZGRADNJU KOMUNALNIH I INFRASTRUKTURNIH SISTEMA
 - 6.2.6.1. SAOBRAĆAJ
 - 6.2.6.2. PEJZAŽNO UREĐENJE
 - 6.2.6.3. HIDROTEHNIČKA INFRASTRUKTURA
 - 6.2.6.4. ELEKTROENERGETSKA INFRASTRUKTURA
 - 6.2.6.5. ELEKTRONSKA KOMUNIKACIONA INFRASTRUKTURA
- 6.2.7. PLANSKA RJEŠENJA ZAŠTITE PROSTORA
- 6.2.8. SMJERNICE ZA SPROVOĐENJE GUR-A
- 6.3. UPOREDNE TABELE POSTOJEĆIH I PLANSKIH BILANSA I KAPACITETA

4. DOKUMENTACIJA

- 1. ODLUKA O IZRADI PLANA
- 2. DOSTAVLJENI PODACI; PREDLOZI I SMJERNICE ZA IZRADU PLANA
- 3. IZVJEŠTAJ O PRETHODNOM UČEŠĆU JAVNOSTI

**IZMJENE I DOPUNE PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE DANILOVGRAD (2019)
U DIJELU GENERALNE URBANISTIČKE RAZRADE „SPUŽ”**

GRAFIČKI PRILOZI (u posebnom elaboratu)

URBANISTIČKO-PLANSKI DIO (R 1:5000):

GENERALNO URBANISTIČKO RJEŠENJE LOKALNOG CENTRA SPUŽ

- 00. IZVOD IZ PROSTORNO-URBANISTIČKOG PLANA DANIVOVGRAD
- 01. GEODETSKA PODLOGA SA GRANICOM GUR-a
- 02. POSTOJEĆA NAMJENA POVRŠINA
- 03. PLAN NAMJENE POVRŠINA
- 04. PLAN SAOBRAĆAJA
- 05. HIDROTEHNIČKA INFRASTRUKTURA
- 06. ELEKTROENERGETSKA INFRASTRUKTURA
- 07. ELEKTRONSKA KOMUNIKACIONA INFRASTRUKTURE

1. UVODNE NAPOMENE

Inicijativu za izradu izmjena i dopuna PUP-a Danilovgrad u dijelu generalne urbanističke razrade „Spuž“ (u daljem tekstu: Izmjene i dopune PUP-a) podnijela je Opština Danilovgrad na osnovu zahtjeva kompanije „APEX–Capital Partners“ kojom su inicirali realizaciju projekta izgradnje sportsko rekreativnog kompleksa čiji bi centralni dio predstavljao konjički klub na zemljištu koje je važećim planskim dokumentom predviđeno kao poljoprivredno zemljište.

1.1 PRAVNI OSNOV

Članom 218 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata objekata (“Službeni list CG”, br. 64/17, 44/18 i 63/18), propisano je da se do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore primjenjuju važeći planski dokumenti donijeti do stupanja na snagu ovog zakona odnosno do roka iz člana 217 ovog zakona.

Državni i lokalni planski dokumenti predviđeni Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (“Službeni list CG”, br. 51/08, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13 i 33/14) mogu se, do donošenja plana generalne regulacije Crne Gore, izrađivati odnosno mijenjati po postupku propisanom ovim zakonom.

Državne planske dokumente donosi Skupština, a lokalne planske dokumente donosi Vlada.

Programski zadatak je sastavni dio Odluke o izradi Izmjena i dopuna PUP-a.

Za Izmjene i dopune Plana radiće se Strateška procjena uticaja na životnu sredinu u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (»Službeni list RCG«, 80/05, Službeni list CG”, br. 73/10, 40/11, 59/11, 52/16).

1.2. PLANSKI OSNOV

Važeća planska dokumentacija koja pokriva zahvat ovih izmjena i dopuna podrazumjeva:

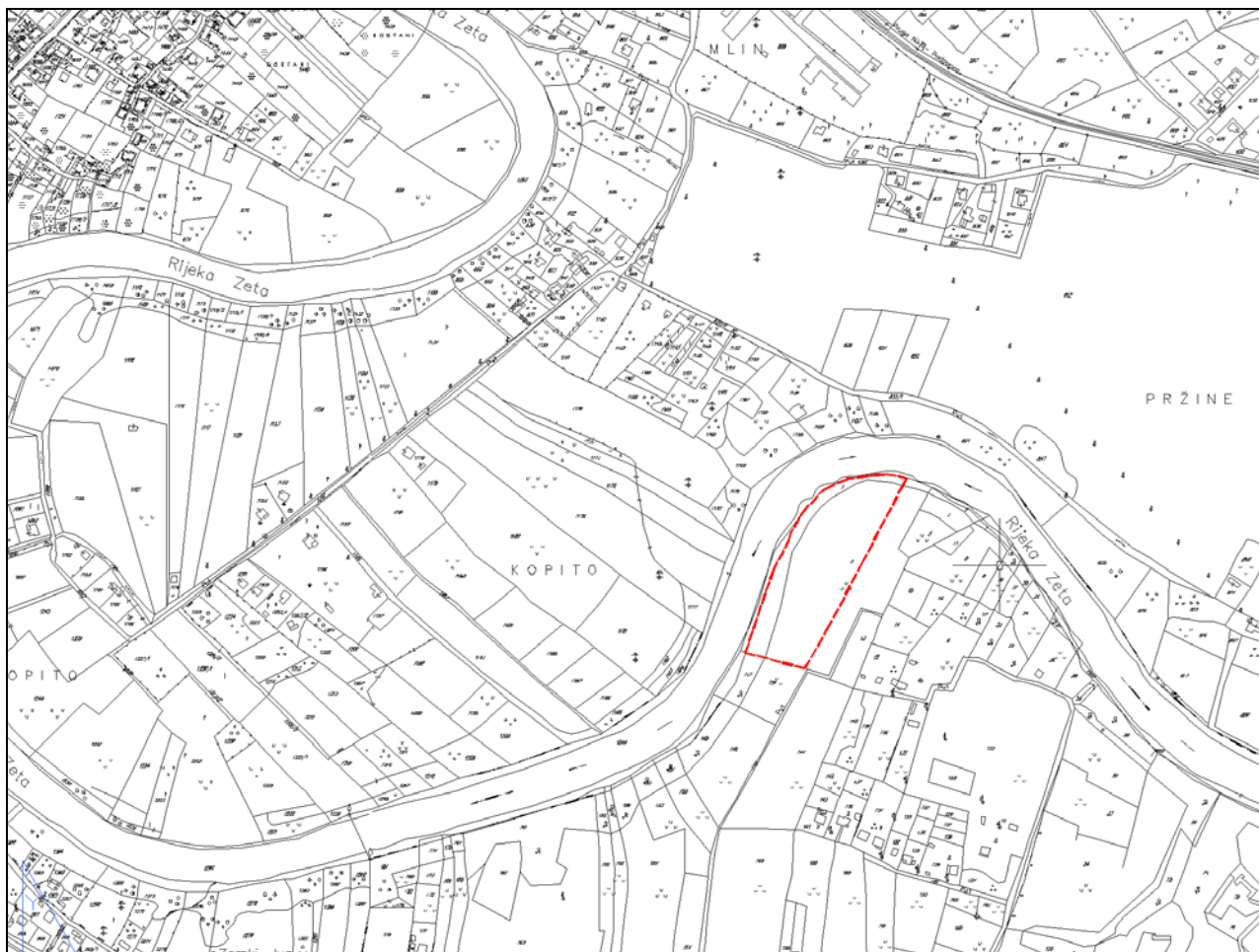
- Prostorno urbanistički plan Opštine Danilovgrad iz 2014. godine (“Službeni list CG- Opštinski propisi“, br. 12/14) i donijet je na period do 2020. godine. U smjernicama za sprovođenje planskog dokumenta je dozvoljena Izmjena i dopuna istog prije isteka pomenutog perioda.
- Izmjene i dopune Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad iz 2018. godine (“Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi, br. 9/18) kojima su dopunjene smjernice za realizaciju u u dijelu GUR Danilovgrad i GUR Spuž a koje su donijete za isti planski period kao i osnovni planski dokument - do 2020. godine.

1.3. OBUHVAT PLANA

Ove Izmjene i dopune Plana se odnose na lokaciji u važećem PUP-u Danilovgrada, u zahvatu GUR-a Spuža.

Lokacija površine 1.92 ha obuhvata katastarske parcele 1/1, 1/3, 2/1, 2/3 i 2/5 u KO Grbe.

Obuhvat Izmjena i dopuna Plana definisan je koordinatnim tačkama i dat je na grafičkom prilogu.

Grafički prikaz Izmjena i dopuna Plana

1.4. PLANSKI PERIOD

Izmjene i dopune Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u dijelu generalne urbanističke razrade „Spuž” rade se za period do donošenja Plana generalne regulacije Crne Gore.

1.5. METODOLOGIJA

U postupku izrade Izmjena i dopuna Plana treba obezbijediti sljedeći planerski pristup:

- Obradivač treba prilikom izrade izmjena i dopuna da sagleda i analizira uticaj predmetnih rješenja na kontaktne zone i cijelinu obuhvata urbanističkog rješenja.
- U skladu s analizama obradivač će da predloži i druge posljedične izmjene u tekstualnom i grafičkom dijelu.
- Obradivač će definisati smjernice za sprovođenje Plana u predmetnom prostoru – zahvatu.

Prilikom izrade planskog dokumenta, koji proističe iz predloženog metodološkog postupka i programskog zadatka, voditi računa da isti pruža sigurne osnove za realizaciju.

**IZMJENE I DOPUNE PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE DANILOVGRAD (2019)
U DIJELU GENERALNE URBANISTIČKE RAZRADE „SPUŽ”**

Pravilnikom o metodologiji izrade planskog dokumenta i bližem načinu organizacije prethodnog učešća javnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 088/17) propisana je metodologija izrade planskog dokumenta i bliži način organizacije prethodnog učešća javnosti prilikom izrade planskih dokumenata.

Planski dokument izrađuje se kroz sljedeće faze:

- analiza postojećeg stanja organizacije, uređenja i korišćenja prostora;
- izrada koncepta planskog dokumenta;
- organizacija prethodnog učešća javnosti;
- izrada nacrt planskog dokumenta;
- sprovođenje javne rasprave;
- izrada predloga planskog dokumenta.

Koncept planskog dokumenta se radi za planski period utvrđen u odluci o pristupanju izradi plana. Radi organizacije prethodnog učešća javnosti, izrađuje se skraćeni (sintezni) oblik koncepta plana, kojim se jasno definišu osnovni ciljevi prostornog razvoja, analiza prostornih razvojnih mogućnosti sa mogućim varijantama, kao i predlog dugoročnog koncepta razvoja sa prioritetima. Svi podaci koncepta plana treba da budu prezentovani na način koji omogućava uvid u predložena rješenja i opredjeljivanje za određenu varijantu.

Nakon izrade koncepta planskog dokumenta, nosilac izrade planskog dokumenta organizuje prethodno učešće javnosti, radi upoznavanja zainteresovane javnosti sa ciljevima i svrhom izrade planskog dokumenta, mogućim planskim rješenjima i efektima planiranja.

Na osnovu prethodnog učešća javnosti, nosilac izrade planskog dokumenta identifikuje i analizira moguće rizike u koncepciji planiranja prostora i usmjerava proces izrade planskog dokumenta na način kojim će se obezbijediti najpovoljnija planska rješenja.

Nakon usvajanja osnovnog koncepta planskog dokumenta pristupa se izradi nacrt planskog dokumenta.

Za potrebe izrade nacrt planskog dokumenta nosilac izrade prikuplja detaljnije podatke koji nijesu analizirani prilikom definisanja koncepta plana, a naročito: podatke iz izvještaja o mišljenjima i predlozima zainteresovane javnosti i izvještaja o mišljenjima i predlozima jedinice lokalne samouprave i organa za tehničke uslove pribavljenim u fazi prethodnog učešća javnosti, posebne uslove za zaštitu i uređenje prostora, drugu dokumentaciju značajnu za izradu plana, podatke o stanju i kapacitetima infrastrukture i druge podatke neophodne za izradu plana.

Nacrt plana sadrži grafički dio i tekstualni dio.

Analitički dio i opšta dokumentacija, koji su sadržani u tekstualnom dijelu nacrt plana ne upućuju se na javnu raspravu.

Nacrt izmjene i dopune planskog dokumenta, u zavisnosti od potrebe, može da sadrži samo tekstualni prilog.

U cilju upoznavanja zainteresovane javnosti sa ciljevima i svrhom izrade **Izmjena i dopuna PUP-a Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade „Spuz”**, mogućim planskim rješenjima i efektima planiranja, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je na osnovu člana 27 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG" broj 64/17, 44/18 i 63/18), organizovalo **prethodno učešće javnosti u periodu od 25.03. do 25.04.2019.godine.**

Upoznavanje zainteresovane javnosti sprovedeno je na način propisan čl. 6 i 7 Pravilnika o metodologiji izrade planskog dokumenta i bližem načinu organizacije prethodnog učešća javnosti ("Službeni list CG", broj 88/17), putem informisanja i konsultacija.

Koncept Izmjena i dopuna Prostornog urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade „Spuž” bio je objavljen na internet stranici:

http://www.mrt.gov.me/rubrike/javna_rasprava/197565/Prethodno-ucesce-javnosti-sa-ciljevima-i-svrhom-izrade-Izmjena-i-dopuna-Prostornog-urbanistickog-plana-Opstine-Danilovgrad-u-dij.html

Predloge, sugestije i podatke zainteresovana javnost je mogla dostaviti Ministarstvu održivog razvoja i turizma na e-mail: javna.rasprava@mrt.gov.me u roku od 30 dana od dana objavljivanja prethodnog učešća javnosti na internet stranici Ministarstva.

Na objavljeni Koncept od strane zainteresovane javnosti pristigle su primjedbe i sugestije od strane:

- Ilić Mladena i Ilić Mirka za katastarsku parcelu 838/1 KO Grbe
- “ETG Grupa” d.o.o.za katastarske parcele 1053/1 I 1858/4 KO Spuž
- Ana Pejović i Branko Pejović, DODING SOGAL za katastarske parcele 714/1, 714/78, 714/38, 714/79 KO Bandići i katastarsku parcelu 1353/21 KO Novo Selo

Napomena: navedene primjedbe i sugestije se odnose na prostor izvan Izmjena i dopuna 2019. koje su definisane Programskim zadatkom i Odlukom o izradi Plana.

1.6. SADRŽAJ PLANSKOG DOKUMENTA

Obim i nivo obrade Izmjena i dopuna PUP-a treba dati tako da se u potpunosti primjene odredbe Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", broj 64/17).

Bliži sadržaj i forma planskog dokumenta, kriterijumi namjene površina, elementi urbanističke regulacije, jedinstveni grafički simboli i ostali potrebni sadržaj propisan je Pravilnikom o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta/kriterijumima namjene površina/ elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima ("Službeni list CG", br. 24/10 i 33/14).

Planski dokumenti izrađuju se na kartama i topografsko-katastarskim planovima u digitalnoj formi (CD), a prezentiraju se na kartama i topografsko-katastarskim planovima u analognoj formi.

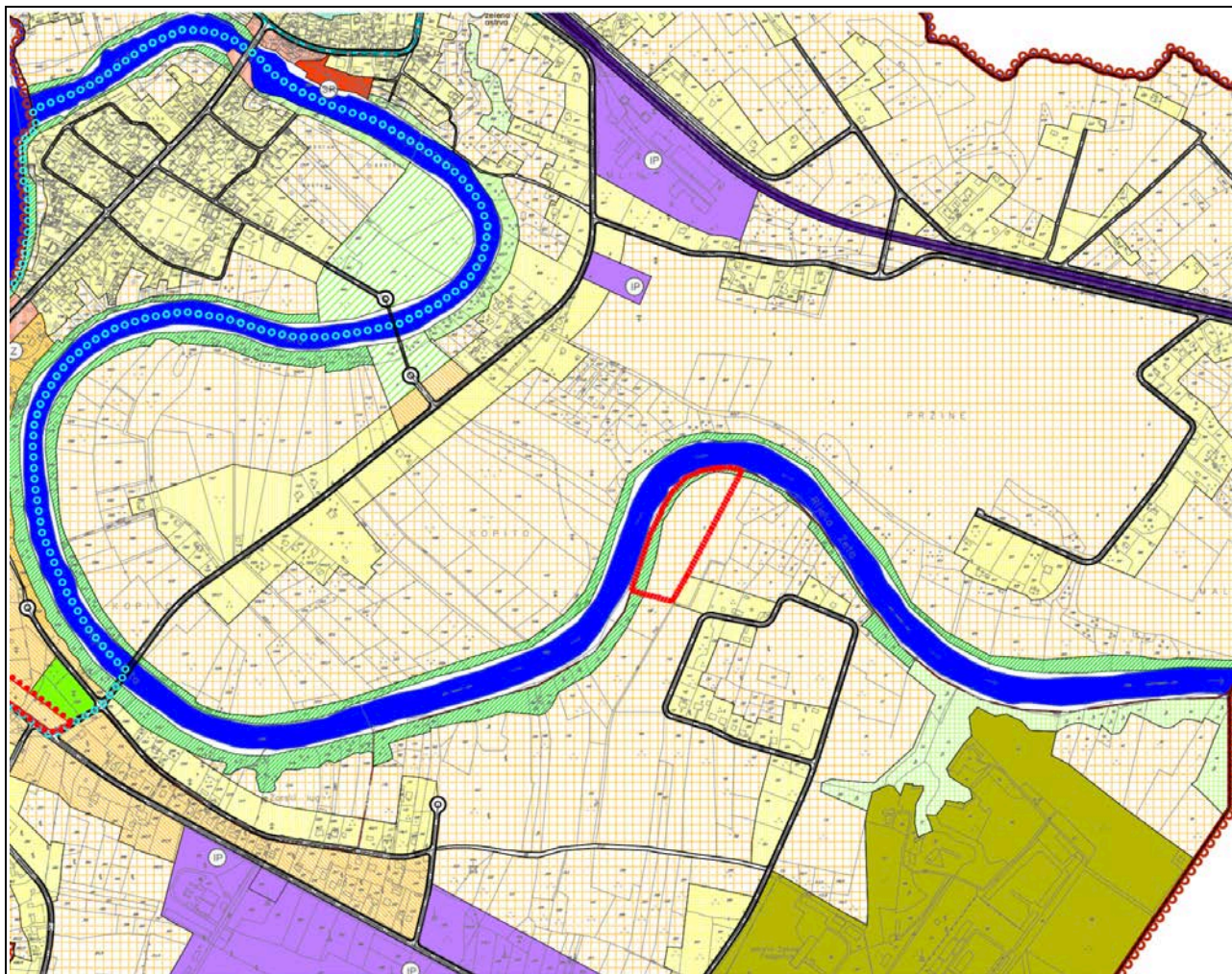
Izmjene i dopune Plana, po utvrđenim fazama i za definisane segmente, treba da budu urađene i prezentovane u analognom i digitalnom formatu. Digitalni oblik – za tekstualni dio u standardu Microsoft Word i PDF formatu, a grafički u standardu Auto Cad i GIS fromatu.

Kako se ovim Izmjenama i dopunama Plana ne vrše bitnije izmjene u osnovnom planskom dokumentu u pogledu generalne namjene površina i infrastrukturnih sistema, to se u ovom dokumentu daju njihovi izmjenjeni tekstualni i grafički prilozi koji postaju amandmansi, sastavni dio Plana iz 2014. i Izmjena i dopuna iz 2018. godine.

2. OBRAZLOŽENJE IZMJENA PLANA

2.1. PLANSKA OPREDJELJENJA

Važećim Prostorno urbanističkim planom Opštine Danilovgrad iz 2014. godine i Izmjenama i dopunama Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad iz 2018. godine predmetna lokacija ima namjenu poljoprivredne površine.

Položaj lokacije Izmjena i dopuna 2019 u PUP-u Danilovgrada u dijelu generalne urbanističke razrade „Spuž” 2014. godine

U inicijativi opštine Danilovgrad (akt broj 01-1426 od 22.11.2017. godine), predlaže se prenamjena predmetne lokacije iz poljoprivrednih površina u zonu sporta i rekreacije.

2.2. PROGRAMSKA OPREDJELJENJA

Prema važećem Pravilniku o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta (2010), **poljoprivredne površine** su namijenjene prvenstveno poljoprivrednoj proizvodnji.

Površine za poljoprivredu se u skladu sa posebnim zakonom klasifikuju na:

- oranice, bašte, voćnjake, vinograde, maslinjake, livade, pašnjake, trstice, bare i močvare;
- drugo zemljište koje, po svojim prirodnim i ekonomskim uslovima se koristi ili može da se koristi za poljoprivrednu proizvodnju;
- površine za rasadnike (proizvodnju ukrasnog grmlja, drveća i cvijeća);
- površine i objekte za stočarstvo (farme za uzgoj domaćih i drugih životinja, katuni, ergele i sl.);
- površine za ribnjake, mrestilišta i marikulturu.

Na ovim površinama mogu se planirati objekti koji su u funkciji gazdovanja poljoprivrednim zemljištem.

Prema Pravilniku, **površine za sport i rekreaciju** su površine koje su planskim dokumentom namijenjene razvoju sportsko-rekreativnih sadržaja. Na njima se mogu planirati kompleksi i objekti za sportove na otvorenom i u zatvorenom prostoru, kao što su:

- 1) stadioni – za fudbal, atletiku, rukomet, košarku, odbojku, tenis, odbojku na pijesku i dr;
- 2) sportske dvorane;
- 3) sportski tereni za sportove na otvorenom;
- 4) bazeni i plivališta;
- 5) uređena i izgrađena kupališta;
- 6) klizališta i „ledene“ dvorane za hokej i druge sportove na ledu;
- 7) trkališta (velodrom, autodrom, hipodrom, staze za trke motornih čamaca, staze za takmičenja u veslanju, staze za motokros, staze za mauntinbiking, staze za kajak na brzim vodama i dr.);
- 8) homologizovane (odobrene i verifikovane) staze za različita sportska takmičenja;
- 9) sportska strelišta;
- 10) golf tereni;
- 11) akva parkovi;
- 12) prirodne i vještačke stijene za sportsko i slobodno penjanje;
- 13) ostali tereni, poligoni i površine za druge ekstremne sportove;
- 14) startna i ciljna mjesta za paraglajding, parašut i ultralake letjelice;
- 15) poligoni za vožnju skejtborda i rolera;
- 16) trim staze i „staze zdravlja“;
- 17) staze za vožnju bicikala (biciklističke staze) i staze za jahanje;
- 18) staze za alpsko i nordijsko skijanje, staze za snoubord, staze i tereni za biatlon, staze za half-pipe i akrobatsko skijanje, staze za bob i skeleton, skakaonice, staze za sankanje i sl;
- 19) staze za vožnju motornih sanki, staze za vožnju sanki sa zapregom;
- 20) planinske (obilježene) staze;
- 21) prateći objekti koji su u funkciji sporta i rekreacije (svlačionice, toaleti, tuševi, žičare, ski-liftovi, putnički liftovi, uređaji i instalacije za vještački snijeg, kontrolni punktovi, spasilački punktovi, ostave za sportske rekvizite i sl.).

Na površinama za sport i rekreaciju mogu se planirati i:

- 1) ugostiteljski objekti;
- 2) manji objekti za smještaj posjetilaca i sportista;
- 3) objekti i sadržaji poslovnih, komercijalnih i uslužnih djelatnosti;
- 4) parkinzi i garaže za smještaj vozila posjetilaca, gledalaca i korisnika sportskih terena i objekata;
- 5) parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca);

Na osnovu karakteristika predloženog projekta za formiranje konjičkog kluba, moguće je ukazati na kompatibilnost postojeće i planirane namjene, jer se predlaže specifično korišćenje poljoprivrednog zemljišta (za ergelu) u kombinaciji sa pratećim sadržajima koji upotpunjuju novu zonu sporta i rekreacije.

2.3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Lokacija obuhvata prostor uz meandar Zete, sjeverozapadno od Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS). Lokacija se većim dijelom sastoji od livade 3. klase koja je prema rijeci oivičena prirodnim rastinjem (drveće i žbunje), po kulturi šuma 4. klase. U granicama zahvata izmjena i dopuna PUP-a Danilovgrad i GUR-a Spuž nema izgrađenih struktura niti naseljenog stanovništva.

Izvod iz Geoportala

Lokacija obuhvata katastarske parcele 1/1, 1/3, 2/1, 2/3 i 2/5 u KO Grbe.

Fotografije sa terena (oktobar 2018)

Uvidom u dokumentaciju sa kojom raspolaže JU Zavod za geološka istraživanja, na prostoru koji je obuhvaćen Izmjenom i dopunom PUP-a Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade „Spuž”, vršena su osnovna geološka istraživanja, kroz izradu osnovne geološke karte, OGK SFRJ, 1:100 000, list “Titograd“ i Tumača (Živaljević M., Pajović M., Đokić V., Škuletić D., sa saradnicima, Beograd, 1967.).

Prema OGK SFRJ, 1:100 000, list “Titograd“, područje predmetne lokacije izgrađuju kvartarne tvorevine (pleistocen) koje su predstavljene kvartarnim glinama (Q₁), zelene, žute i bjeličaste boje, čija debljina mjestimično dostiže i do 80 metara. U povlati navedenih stijena nalazi se mrko humusno zemljište debljine od 1 do 2 metra. Ova vrsta glina može naći upotrebu kao sirovina u ciglarskoj industriji. Druge mineralne sirovine od ekonomskog značaja u granicama ovog prostora nisu definisane. Do sada, na predmetnom prostoru, nisu namjenski izvođena detaljna geološka istraživanja.

2.4. USLOVI ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, na osnovu člana 18 Zakona o zaštiti prirode (Sl. list Crne Gore", br. 54/16), člana 21a Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 5/12, 25/12, 61/12, 20/13, 17/14, 6/15, 80/15, 35/16, 41/16, 73/16, 3/17 i 19/17), člana 18 i člana 46 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br.56/14, 20/15, 40/16, 37/17), a odlučujući po zahtjevu Ministarstva održivog razvoja i turizma - Direktorata za planiranje prostora (broj: 02-UPI-171/1 od 26.02.2019. godine), donijela je RJEŠENJE kojim se utvrđuju **Smjernice i uslovi zaštite prirode za izradu izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade "Spuz"**:

Predmetna parcela se nalazi u obuhvatu Studije zaštite doline rijeke Zete i to uz samu rijeku koja je u fokusu istraživanja.

U okviru konjačkog kluba su planirani montažni objekti te nema smetnji za njihovu izgradnju. Neophodno je voditi računa da se otpadne vode i stajnjak koji će se formirati u toku njegovog rada tretiraju u skladu sa zakonom, kako ne bi došlo do izlivanja istog u rijeku Zetu.

Kako je u februaru 2019. godine potpisan Ugovor između Agencije za zaštitu prirode i životne sredine i opština Danilovgrad i Podgorica za izradu Studije zaštite doline rijeke Zete. Podaci o prirodnim vrijednostima lokacije, vrstama biljaka, životinja i gljiva, objekata geonasijske i predjela, kao i podaci o zaštićenim područjima sa prostornim rasporedom, te podaci o ustanovljenim režimima, zonama i mjerama zaštite i korišćenja prirodnih resursa i dobara kao i mjere zaštite prirode koje treba predvidjeti za primjenu biće utvrđene kroz Studiju zaštite, najdalje do kraja 2019. godine. Takođe, konjački klub će biti upoznat kroz rad na zaštiti, sa mjerama zaštite i unapređenja prirode u zaštićenom području, a kojih se mora pridržavati.

Napomena: Paralelno sa izradom ovog Plana radi se i Strateška procjena uticaja na životnu sredinu čiji će nalazi i mjere biti ugrađeni u Plan.

2.5. USLOVI ZA ZAŠTITU KULTURNIH DOBARA

Studija zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana opštine Danilovgrad u dijelu generalne urbanističke razrade "Spuz", urađena je na osnovu akta broj 03-350/2018-2 od 12.12.2018. godine izdatog od strane Uprave za zaštitu kulturnih dobara.

Imajući u vidu da na predmetnim parcelama, kao i u njihovoj okolini nijesu locirana kulturna dobra, odnosno kulturno istorijski objekti i cjeline, kao ni lokaliteti ili područja za koje se pouzdano vjeruje da posjeduju izražene kulturne i ambijentalne vrijednosti, zaključeno je da se mjere zaštite koje je potrebno propisati za predmetni obuhvat odnose na potrebu poštovanja odredbi Zakona za zaštitu kulturnih dobara.

S tim u vezi, potrebno je u planski dokument unijeti potrebu poštovanja člana član 87 Zakona (slučajna otkrića), koji obrađuje obaveze pronalazača ako se prilikom izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili bilo kojih drugih radova i aktivnosti na kopnu ili u vodi naiđe na nalaze od arheološkog značaja.

2.6. USLOVI NADLEŽNIH INSTITUCIJA

Uslovi nadležnih državnih i lokalnih institucija priloženi su u **poglavlju 4 »Dokumentacija«**.

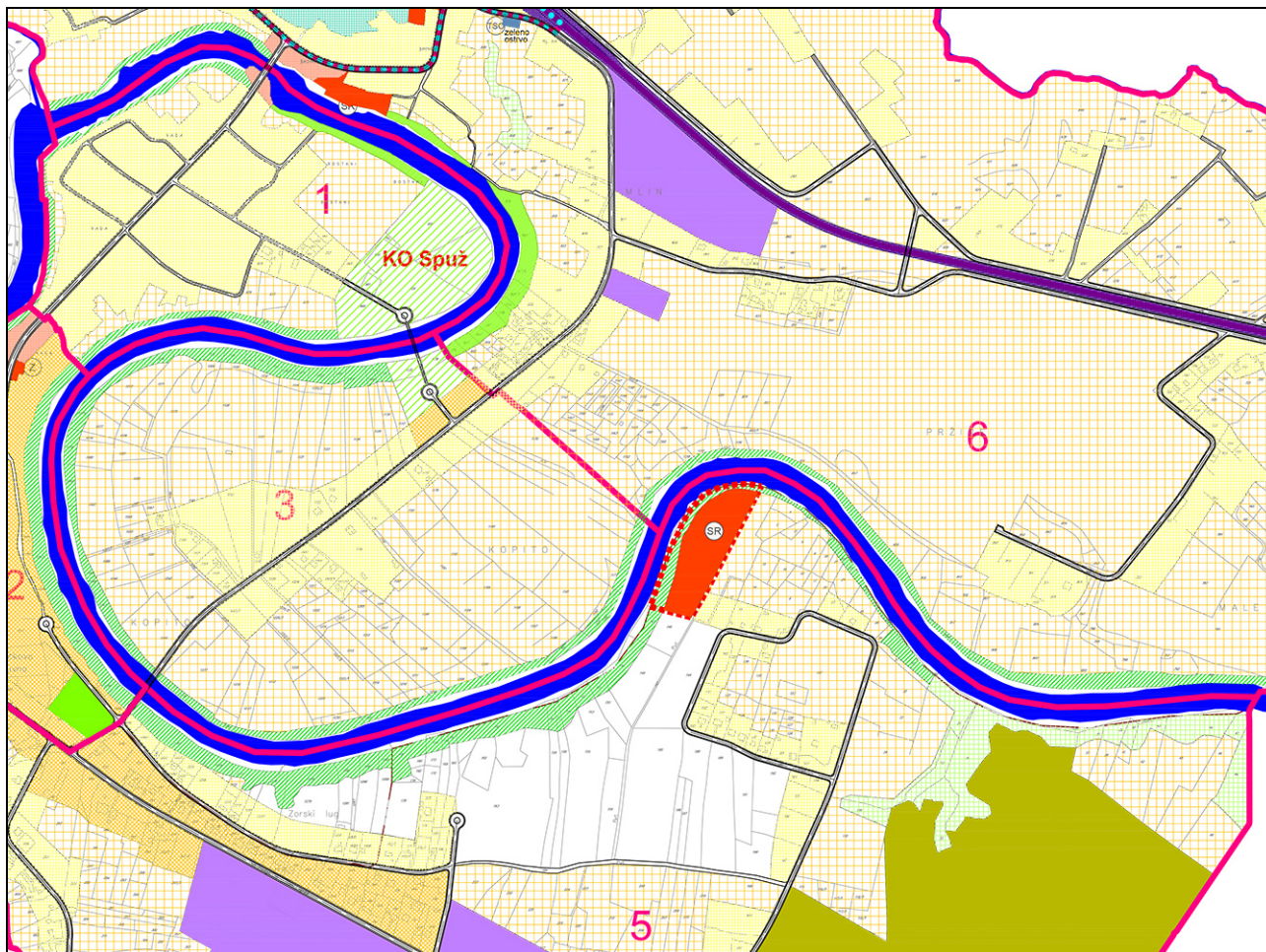
2.7. PREDLOŽENE IZMJENE

Izmjene i dopune važećeg Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad iz 2014. godine i Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Opštine Danilovgrad iz 2018. godine podrazumjevaju slijedeće:

Izmjene u pogledu namjene: površine za sport i rekreaciju

Na lokaciji predviđenoj izmjenama i dopunama GUR-a Spuža planiran je centar za razvoj konjičkog sporta. Centar bi sadržao sve potrebne objekte i programe za samostalno funkcionisanje, kao i za održavanje nacionalnih i međunarodnih konjičkih manifestacija.

Osnovni objekti ovakvog kompleksa su otkriveni i pokriveni poligoni, štale, manježi, bazeni za vodeni tretman i servisni objekti. Osim ovih sadržaja, centar bi trebalo da ima manji broj bungalova za smještaj gostujućih sportista, kao i centar za posjetioce i publiku sa restoranom, kafe barom, dječjom igraonicom itd. kao i kancelarijama za upravu i salom za sastanke.

Izmjene i dopune 2019 u PUP-u Danilovgrada u dijelu generalne urbanističke razrade „Spuž“

Izmjene u pogledu primjene:

direktna primjena uslova i smjernica iz GUR-a Spuža

Na parcelama namijenjenim za centar za razvoj konjičkog sporta moguća je izgradnja objekata osnovne djelatnosti, pratećih objekata u funkciji boravka sportista i gostiju i objekata tehničke infrastrukture. Broj objekata i njihov razmještaj na parceli zavisi od vrste sportske aktivnosti, kao i specifičnih potreba konkretne namjene. Neophodno je prvo početi sa izgradnjom osnovnih objekata.

Raspored i međusobnu udaljenost objekata definisati u odnosu na potreban broj korisnika. Maksimalna spratnost je P+1. Minimalno rastojanje objekata iznosi 1.3 visine višeg objekta. Zbog visokog nivoa podzemnih voda nije dozvoljena izgradnja podzemnih i suterenskih etaža.

U oblikovnom smislu preporučuje se savremen, funkcionalan arhitektonski izraz i obrada prirodnim materijalima u skladu sa ambijentom. Krovovi objekata mogu biti ravni ili kosi, nagiba do 25°

Površine pod otvorenim terenima, bazenima i sl. u nivou partera ne ulaze u proračun indeksa zauzetosti. Minimalna ozelenjenost iznosi 60%, a pod objektima može biti do 10% kompleksa.

Parkiranje ili garažiranje vozila rješava se u okviru parcele kao i na javnim parkirnim površinama prema standardima.

Navedene izmjene prikazane su i na grafičkim prilogima ovog elaborata.

Smjernice za pejzažno uređenje

Lokacija predviđena Izmjenama i dopunama GUR-a Spuž za formiranje sportsko-rekreativne površine, podrazumjeva adekvatno pejzažno uređenje koje treba prilagoditi organizaciji i sadržajima konjičkog kluba, kao i datoj lokaciji uz rijeku Zetu kao plavnog područja. Treba koristiti biljne vrste sa fitocidnim dejstvom (isparavaju materije koje djeluju baktericidno na mnoge mikroorganizme, pa na taj način dezinfikuju vazduh koji je krucijalni segment pri sportsko-rekreativnim aktivnostima - većina četinarskih vrsta), a izbjegavati vrste krupnih plodova, alergene vrste, korovske i žbunaste vrste sa toksičnim svojstvima i trnovima.

Uređene zelene površine sa rekreacijom

Ova vrsta zelenila predviđa autohtone zasade, bliske lokalnim uslovima područja, sa terenima za sport i rekreaciju koji mogu pretrpjeti periodično plavljenje Zete. Ova vrsta sadržaja može se dopuniti različitim kategorijama staza sa pratećim mobilijarom. Pored trasiranih staza, ostvariti mogućnost hodanja po travnjaku.

Pejzažno uređenje konjičkog kluba treba prilagoditi organizaciji i planiranim sadržajima.

Smjernice za izdavanje UT uslova:

- stepen ozelenjenosti je minimum **60%** u okviru ove namjene na nivou lokacije ili urbanističke parcele
- parkovski karakter rješenja prilagođen sadržajima kluba;
- uraditi pejzažnu taksaciju – detaljnu analizu postojećeg zelenog fonda, na osnovu čega će se odrediti vrijedni primjerci stabala koja treba da se zadrže i stabla koja treba da se uklone;
- duž vodenih tokova pažljivo predvidjeti sadnju kako bi se očuvala prirodna autentičnost;

- na plavnim mjestima predvidjeti sadnju hidrofilnih vrsta;
- minimalna visina sadnica 2.5-3 m, a obim stabla na visini od 1m minimalno 10-15cm;
- zelenilo treba da ima zaštitnu, meliorativnu i sanitarno – higijensku ulogu;
- uređenje ovog kompleksa kako u smislu ozelenjavanja, tako i u smislu planiranja sportskih sadržaja konjičkog kluba uključuje obaveznost izrade projekta uređenja terena i pejzažne arhitekture;
- pri projektovanju zelenila voditi računa o odnosu svjetlo – sjenka (biljke sa krupnim i glatkim lišćem odbijaju veliku količinu svjetla stvarajući zaslijepljujuće odbljeske, pa treba da se koriste biljke sa sitnim maljavim listovima u kombinaciji sa četinarima).
- predvidjeti održavanje;
- projektovati sistem zalivanja;
- predvidjeti sistem osvetljenja.

Smjernice za saobraćajnu infrastrukturu

U sklopu Izmjena i dopuna PUP-a Danilovgrad (2019) nisu predviđene značajnije izmjene postojećih važećih planskih dokumenata PUP Danilovgrad (2014) i Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog rješenja Spuža (MonteCEP, 2018.) u dijelu koji se odnosi na saobraćaj.

Ovim planskim dokumentom vrši se dopunjavanje postojećeg planskog dokumenta koje se odnosi samo na predmetnu lokaciju.

U odnosu na saobraćajno rješenje važećeg planskog dokumenta, jedina dopuna koja se vrši ovim Izmjenama i dopunama je to da je potrebno obezbjediti kolski prilaz predmetnoj parceli na kojoj se planira konjički klub.

U skladu sa tim, od planirane „kružne“ saobraćajnice (označene presjekom 3-3), po postojećem putu između parcela 2, 13 i 144 potrebno je planirati kolsku saobraćajnicu, dužine cca 50m, koja vodi direktno do predmetne parcele na kojoj se planira konjički klub.

U sklopu predmetne parcele na kojoj se planira konjički klub potrebno je rješavati svu ostalu saobraćajnu infrastrukturu i potrebe za parkiranjem.

Smjernice za hidrotehničku infrastrukturu

Na lokaciji predviđenoj izmjenama i dopunama GUR-a Spuža planiran je centar za razvoj konjičkog sporta umjesto prethodno planiranih poljoprivrednih površina što uzrokuje izmjene u dijelu hidrotehničke infrastrukture u pogledu vodosnabdjevanja i evakuacije otpadnih voda.

Vodosnabdjevanje

U dijelu vodosnabdjevanja za planirane sadržaje na osnovu predviđenih kapaciteta proračunata je potrošnja vode od 0,45 l/s kao srednja dnevna potrošnja, sa koeficijentom dnevne neravnomjernosti od 1,2 proračunata je maksimalna dnevna potrošnja od 0.54 l/s i sa koeficijentom satne neravnomjernosti od 1,8 maksimalna satna potrošnja od 0,98 l/s.

**IZMJENE I DOPUNE PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE DANILOVGRAD (2019)
U DIJELU GENERALNE URBANISTIČKE RAZRADE „SPUŽ“**

U ove količine vode uračunate su potrebne količine vode za goste u restoranima i smještajnim kapacitetima kao i potrebne količine za bazene za goste i konje, vode za piće za konje, higijensko održavanje prostora, kao i voda za zalivanje zelenih površina.

Navedene količine vode se uklapaju u postojeći bilans vodosnabdjevanja pa nije potrebno vršiti bitne izmjene u odnosu na potrebne količine vode za dato područje.

Potrebno je izgraditi dovodni cjevovod od postojećeg cjevovoda DN 200mm koji se pruža uz put za Podgoricu, a u koji se voda doprema iz rezervoara Grbe putem paralelnih cjevovoda DN 150mm i DN 110mm. Dovodni cjevovod se usvaja minimalnog prečnika 90mm kako bi se koristio i kao požarni vod.

U tabeli je dat proračun potrebnih količina vode

		Boksovi za konje	Restoran	Smještaj u glavnoj zgradi	Vile	UKUPNO
Potrošači vrsta		Konji	Gosti	Gosti	Gosti	
Potrošači		12	280	8	40	
Potrošnja	lit/potr/dan	100	50	500	500	
Q dn sr	l/s	0.01	0.16	0.05	0.23	0.45
kn dn		1.20	1.20	1.20	1.20	
Q max dn	l/s	0.02	0.19	0.06	0.28	0.54
kn h		1.80	1.80	1.80	1.80	
Q max sat	l/s	0.03	0.35	0.10	0.50	0.98

Evakuacija otpadnih voda

U dijelu evakuacije otpadnih voda potrebno je planirati kanalizacioni vod za odvođenje otpadnih voda minimalnog prečnika 250 mm da bi se mogao nesmetano vršiti pregled kamerom. Količina otpadne vode za područje konjičkog kluba iznosi 0,83 l/s odnosno 85 % od maksimalne satne potrošnje.

Potrebno je uraditi separator ulja i masti uz restorane da bi se vršio predtretman otpadne vode iz restorana sa povećanim sadržajem ulja i masti prije upuštanja u gradski kanalizacioni sistem.

Evakuacija atmosferskih voda

U dijelu evakuacije atmosferskih voda nije potrebno vršiti izmjene imajući u vidu da je planirano da 60% površina konjičkog kluba budu zelene površine pa nije potrebno posebno vršiti evakuaciju atmosferskih voda.

Smjernice za elektroenergetsku infrastrukturu

POSTOJEĆE STANJE

Napajanje električnom energijom

Na posmatranom području izmjena GUR-a Spuž, trenutno se ne nalaze elektroenergetski objekti u vlasništvu Operatora distributnog sistema.

Postojeće transformatorske stanice koje se nalaze u blizini područja Izmjena plana napajaju se iz TS 35/10 kV „Podanje“ snage 2x4 MVA.

NN mreža na ovom području je izvedena kao nadzemna sa samonosivim kablovskim snopovima.

PLANIRANO RJEŠENJE

Izmjenama i dopunama GUR Spuž planirana je izgradnja konjičkog kluba sledećih kapaciteta:

- konjički klub – glavna zgrada (oko 2000 m² BGP);
- 10 bungalova / vila (oko 2000 m² BGP);

Glavna zgrada i vile se prema namjeni svrstavaju u ugostiteljske objekte.

UO – Ugostiteljski objekti

Usvojena je prosječna vrijednost specifičnog opterećenja za ovakvu kategoriju objekata ugostiteljskih djelatnosti (uz korišćenje energetski efikasnih materijala u izgradnji, te korišćenjem centralnih sistema za grijanje na čvrsta ili tečna goriva-pelet, drvena gradja, TNG ili mazut, te korišćenjem sunčeve energije za dogrijavanje tople vode), iznosi: $p_{vrUO} = 70 \text{ W/m}^2$, pri čemu je računato sa procijenjenom **bruto** površinom od 4 000 m²:

$P_{vCD} = S \times p_{vrCD} = 4\,000 \text{ m}^2 \times 70 \text{ W/m}^2 = \mathbf{280,00 \text{ kW}}$

Ovi objekti su definisani kao ugostiteljski objekti i njihova maksimalna bruto građevinska površina iznosi **4 000 m²**, a izračunato **vršno opterećenje je 0,28 MW**.

SR– sport i rekreacija

- konjički klub – zatvoreni dio:
 - o zatvoreni manjež (oko 1800 m²),
 - o 12 standardnih boksova za konje,
 - o ostava za hranu i opremu (oko 220 m²),
- konjički klub – otvoreni dio:
 - o otvoreni manjež (oko 2500 m²),
 - o padok (oko 150 m²),
 - o šetalica (oko 300 m²),
 - o bazen za konje (oko 150 m²);

Usvojena je prosječna vrijednost specifičnog opterećenja za ovakvu kategoriju objekata namijenjenog za sport i rekreaciju (uz korišćenje energetski efikasnih materijala u izgradnji, te korišćenjem sunčeve energije za dogrijavanje tople vode), iznosi : $p_{vSR} = 10 \text{ W/m}^2$, pri čemu je računato sa procijenjenom bruto površinom od 5 150 m²:

$P_{vSR} = S \times p_{vSR} = 5\,150 \text{ m}^2 \times 10 \text{ W/m}^2 = \mathbf{51,5 \text{ kW}}$
--

Ovi objekti su definisani za sportske aktivnosti i rekreaciju i njihova maksimalna bruto građevinska površina iznosi 5 150 m², a izračunato **vršno opterećenje je 0,0515 MW**.

- parking za 55 vozila

Parkinzi:

Procjena vršne snage osvjetljenja parking prostora u zahvatu izmjena Plana izvršena je na bazi procjene broja svjetiljki.

Procjena je izvršena na osnovu sljedećih parametara:

- za parkinge je korišćena procjena od 30 W po parking mjestu.

Tabela. Osvjetljenje saobraćajnih površina

Tip saobraćajne površine	Broj stubnih svjetiljki	Jednovremena snaga (kW)	Ukupna snaga (kW)
parking mjesta	15	0,03	0,45
UKUPNO:			0,45
vršna snaga (kW)			0,45

P_{VSP} = 0,00045 MW

Ukupna vršna snaga neophodna u zahvatu izmjena Plana je (cos φ=0.95) k=0,8:

$$P_{VIZGUR} = (P_{VU} + 0,8 \times (P_{VSR} + P_{VSP})) / \cos \varphi = (0,28 + 0,8 \times (0,0515 + 0,00045)) / 0,95 = (0,28 + 0,8 \times 0,05195) / 0,95 = \mathbf{0,338 \text{ MVA}}$$

U narednom planskom periodu na predmetnom području izmjena GUR-a Spuž potrebno je:

- izgraditi jednu novu TS 10/0,4 kV, 1x630 kVA,
- izvršiti povezivanje planirane TS 10/0,4kV na postojeću 10kV mrežu na način da se kablovskim 10kV vodovima poveže na postojeće transformatorske stanice – MBTS 10/0,4kV „Azilanti“ i MBTS 10/0,4kV „ZIKS III“;

Planirana transformatorska stanica treba da bude u skladu sa važećom preporukom Operatora distributivnog sistema. Tip transformatorske stanice je DTS N=2 (prolazna transformatorska stanica).

Zbog sve izraženijeg problema rješavanja imovinsko – pravnih pitanja na trasama budućih objekata, kako nadzemnih, tako i podzemnih (kablovskih) vodova i TS, iste je poželjno planirati, gdje god je to moguće, preko javnih parcela u vlasništvu Opštine ili Države, odnosno u putevima ili putnim pojasevima.

Ograničavajući faktori za realizaciju naznačenih aktivnosti iz ovog planskog dokumenta, kako za urbana područja – tako i za obuhvat PUP-a, je, između ostalih i važeći Zakon o energetici („Sl. list CG“ 5/2016. od 20.01.2016. godine) koji u čl. 116, između ostalog, kaže: „Operator distributivnog sistema (ODS) je dužan da ...obezbjedi rad, održavanje, unapređenje, i razvija distributivni sistem električne energije...“. Dakle, bez obzira na ovaj planski dokument, Operator distributivnog sistema je, takođe u obavezi da napravi i svoje planove razvoja kao i dinamiku realizacije.

Bilo bi korisno za sve subjekte da se, na bazi planiranja i namjene prostora, planovi usaglase i kao takvi implementiraju.

Ovdje treba naglasiti da se u planskom periodu mogu pojaviti i novi, veći i značajniji investitori koji bi imali i veće potrebe u električnoj snazi i energiji, a kojih nema u ovom planskom dokumentu. U slučaju zainteresovanosti lokalne samouprave za realizaciju takvih projekata neophodna je izrada i posebnih planskih dokumenata (Studija o lokaciji) kojima bi se posebno istakle potrebe u električnoj snazi i energiji na osnovu kojih bi Operator distributivnog sistema izdavao i posebne uslove za priključenje na distributivnu mrežu. Osim toga, važeći Zakon o energetici u čl. 184 daje mogućnost realizacije projekata i u slučajevima kada takve investicije ODS nema u svojim planskim dokumentima ili ih ima za kasniji period.

Smjernice za elektronsko-komunikacionu infrastrukturu

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Fiksne elektronske komunikacije

Na području Spuža, kompletan fiksni elektronski komunikacioni saobraćaj se odvija pod okriljem dominantnog operatora u Crnoj Gori „Crnogorskog Telekom“, sa elektronskog komunikacionog čvora Spuž, na lokaciji:

Naziv lokacije	Operator	Geografska dužina-WGS84	Geografska širina-WGS84	Tip zgrade	Naziv zgrade
Spuž	CT	19,199944	42,511722	Objekat čvrste gradnje	RASM Spuž

Elektronski komunikacioni čvor Spuž je sa matičnim elektronskim komunikacionim čvorom LC Danilovgrad, povezan magistralnim optičkim kablom na relaciji Podgorica–Danilovgrad–Nikšić.

Na ovom elektronskom komunikacionom čvoru Spuž, Crnogorski Telekom ima instalisane kapacitete za širokopojasni pristup, tako da korisnicima pruža širokopojasne servise.

Osim navedenog magistralnog optičkog kabla, uz željezničku prugu Podgorica-Nikšić, lijevom stranom, prilikom posljednje rekonstrukcije ovog pravca, izgrađena je elektronska komunikaciona kanalizacija i u istu položen optički kabal, oboje u vlasništvu preduzeća „Željeznički saobraćaj CG“, kapaciteta 48 optičkih vlakana.

Usluge fiksnog širokopojasnog pristupa internetu

Usluge fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu (putem kabla) na teritoriji Spuža pružaju operatori Crnogorski Telekom i M:tel.

Usluge fiksnog–bežičnog širokopojasnog pristupa internetu

Usluge fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu (putem kabla) na teritoriji Spuža pružaju operatori: WiMax Montenegro, MNNews, Orion Telekom i SBS Net Montenegro

Usluge mobilnih elektronskih komunikacija

Na području Spuža, usluge mobilnih elektronskih komunikacija na teritoriji opštine Pljevlja pružaju 3 operatora, i to: Crnogorski Telekom, Telenor i M:tel.

Pregled lokacija RBS na teritoriji Spuža, dobijenih od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, dat je u sljedećoj tabeli:

Naziv RBS	Operator	GSM90	DCS1800	UMTS90	UMTS210	LTE80	LTE1800
Spuž	CT	X			X		X
Spuž	Telenor	X			X		

Usluge distribucije AVM sadržaja

Usluge distribucije AVM sadržaja na teritoriji Spuža pruža 5 operatora, i to: Crnogorski Telekom, Total TV Montenegro, M:tel, Orion Telekom i Radio-difuzni centar Crne Gore.

Crnogorski Telekom ovu uslugu pruža posredstvom IPTV (Internet Protocol Television) tehnologije, M:tel posredstvom HFC (Hybrid Fiber/Coaxial) tehnologije, a Total TV Montenegro i Orion Telekom posredstvom

KDS (Kablovski Distributivni Sistem) i DTH (Direct To Home) tehnologije.

Radio-difuzni centar Crne Gore ovu uslugu pruža posredstvom DVB-T2 (Digital Video Broadcasting – Second Generation Terrestrial) tehnologije.

Na teritoriji Spuža nema antenskih stubova Radio-difuznog centra Crne Gore, već se signal distribuira sa antenskih stubova koji se nalaze u kontaktnim zonama.

Ocjena postojećeg stanja

Postojeće stanje elektronske komunikacione infrastrukture na teritoriji Spuža, u dijelu fiksne telefonije, po ocjeni projektanta je relativno dobro.

Iako je elektronska komunikaciona infrastruktura relativno starijeg datuma, njen kvalitet i kapacitet su takvi da zadovoljava postojeće potrebe, a ista može zadovoljiti i buduće potrebe, kako u pogledu kvaniteta, tako i u pogledu kvaliteta koji se ogledaju u dijelu realizacije novih elektronskih komunikacionih servisa.

Što se tiče stanja u mobilnoj telefoniji, prema podacima dobijenim od strane sva tri operatora, pokrivenost signalom mobilne telefonije teritorije Spuža je relativno dobra.

Ista konstatacija važi u dijelu pružanja interneta i širokopojasnih servisa.

U dijelu mobilne telefonije, postavljanjem novih baznih stanica na teritoriji opštine Danilovgrad, za što operateri u momentu izrade ovog planskog dokumenta nijesu iskazali interesovanje, dobiće se ne samo kvalitetnije pokrivanje mobilnim signalom i na teritoriji Spuža, nego, što je posebno značajno, obezbijediti mogućnost korišćenja novih elektronskih komunikacionih servisa preko 4G mobilnih mreža.

U dijelu pružanja usluga interneta i širokopojasnih servisa, potrebno je povećanje dostupnosti usluga i povećanje korisnika širokopojasnog pristupa, kako u dijelu fiksne tako i u dijelu mobilne telefonije, u skladu sa usvojenim strategijama u ovoj oblasti.

U dijelu radio difuzije, tokom 2015.godine izvršena je potpuna digitalizaciju prenosa, u skladu sa strategijama koje su usvojene na tom polju.

Osim trasa elektronske komunikacione infrastrukture sa bakarnim i optičkim spojnim kablovima, položenim u PVC i pE cijevi u elektronskoj komunikacionoj kanalizaciji, na relaciji Podgorica – Danilovgrad – Nikšić, mora se strogo voditi računa i o svim postojećim radio baznim stanicama mobilne telefonije.

PLANIRANO RJEŠENJE

Ciljevi i zadaci razvoja elektronske komunikacione infrastrukture

Implementacija novih tehnika i tehnologija, liberalizacija tržišta i konkurencija u sektoru elektronskih komunikacija će doprinijeti bržem razvoju elektronskih komunikacija, povećanju broja servisa, njihovoj ekonomskoj i geografskoj dostupnosti, boljoj i većoj informisanosti kao i bržem razvoju privrede i opštine u cjelini.

Jedan od ciljeva, u dijelu planskog dokumenta koji se tiče elektronske komunikacione infrastrukture, jeste da se želi obezbijediti planiranje i građenje elektronske komunikacione infrastrukture koja će zadovoljiti zahtjeve više operatora elektronskih komunikacija, koji će korisnicima sa obuhvaćenog područja ponuditi kvalitetne savremene elektronske komunikacione usluge po ekonomski povoljnim uslovima.

Treba voditi računa o slijedećem:

- da se kod gradnje novih infrastrukturnih objekata posebna pažnja obrati zaštiti postojeće elektronske komunikacione infrastrukture
- da se uvijek obezbijede koridori za elektronske komunikacione kablove duž svih postojećih i novih saobraćajnica,
- da se gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima,

Akta i propisi koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama i kojih se treba pridržavati prilikom izgradnje nove elektronske komunikacione infrastrukture, jesu: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj 41/15), Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 52/14).

Shodno Strategiji razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, u narednom periodu se prioritet daje razvoju širokopojasnih pristupnih mreža (žičnih i bežičnih).

Planom se predviđa zaštita postojećeg elektronskog komunikacionog sistema kako bi isti ostao u potpunoj funkciji, bez ugrožavanja, a u skladu sa današnjim stanjem i budućim razvojem elektronskih komunikacija u svijetu.

Strateški koncept razvoja elektronske komunikacione infrastrukture

Strateški koncept razvoja elektronske komunikacione infrastrukture ima za cilj da omogući pristup savremenim elektronskim komunikacionim uslugama, kako u zoni obuhvata ovog planskog dokumenta, tako i u zonama u neposrednoj blizini i na kompletnoj teritoriji opštine Danilovgrad.

Treba uzeti u obzir i potrebe lokalne samouprave za uspostavljanjem organizacije elektronske komunikacione infrastrukture koju zahtijeva savremeno informatičko društvo.

Polazeći od navedenih opštih ciljeva, definišu se sledeći pojedinačni ciljevi i zadaci.

Fiksna telefonija

Kod gradnje novih infrastrukturnih objekata potrebno je zaštititi postojeću elektronsku komunikacionu infrastrukturu.

Potrebno je obezbijediti koridore za elektronske komunikacione kablove duž svih postojećih i novih saobraćajnica.

Gradnju, rekonstrukciju i zamjenu elektronskih komunikacionih sistema izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.

Prilikom izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture, treba se pridržavati važećih akata i propisa koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj 41/15), Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 52/14).

Graditi primarne elektronske komunikacione kablove i kućne instalacije, u savremenim tehnologijama kava je FTTx, koje bi omogućavale korišćenje naprednijih servisa čije se pružanje planira i koje bi omogućavale dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža, bez potrebe za izvođenjem dodatnih radova

Graditi nove elektronske komunikacione čvorove, gdje god za istima bude potrebe.

Rekonstruisati i osavremenjivati sadašnje elektronske komunikacione čvorove i mreže, gdje god za tim bude potrebe, sa povećanjem broja priključaka širokopojasne komutacije

Graditi novu elektronsku komunikacionu kanalizaciju i proširivati postojeću, na svim lokacijama gdje za tim bude potrebe.

Mobilna telefonija

Uvođenje novih tehnologija i usluga u mobilnoj telefoniji zahtijevaće znatno gušće raspoređene bazne stanice nego do sada, kao i određene tehnološke promjene na postojećim baznim stanicama.

U vezi s tim, neophodna je izgradnja većeg broja baznih stanica mobilne telefonije, MMDS sistema, WiFi tačaka, u skladu sa planovima operatora.

Izvjesna je i potreba da se do nekih linkovskih čvorišta dovedu i optički kablovi.

U ovoj fazi planiranja, nijesu definisane nove lokacije za postavljanje novih baznih stanica mobilnih operatera, jer nije bilo iskazanih zahtjeva za te namjene, iako je gotovo sigurno da će se pojaviti i dodatna interesovanja mobilnih operatera, što će prevashodno zavisiti od potreba provajdera ovih usluga i njihovih mjerenja, kao i od zahtjeva za realizaciju konkretnih projekata.

Takvim zahtjevima lokalna uprava treba da izađe u susret.

Potrebno je, kao što je to i urađeno, dati smjernice i tehničke zahtjeve lokalnim upravama za izdavanje urbanističko- tehničkih uslova za projekte ove vrste.

Distribucija AVM sadržaja

U zoni obuhvata ovog planskog dokumenta, kao i na kompletnoj teritoriji opštine Danilovgrad, u skladu sa državnim strategijama koje su usvojene na tom polju, graditi savremene sisteme za prenos radio i TV signala i izvršiti potpunu digitalizaciju prenosa.

Izgradnja tzv. "opštinskog teleinformacionog sistema"

Posebnu pažnju posvetiti izgradnji posebnog, tzv. "opštinskog teleinformacionog sistema", koji treba da bude okosnica i ključna podrška razvoja budućeg informatičkog društva i elektronske uprave.

Ovaj teleinformacioni sistem treba da poveže sjedište opštine sa svim lokacijama od bitnog interesa za opštinsku upravu kao što su: komunalna preduzeća, Sekretarijat za urbanizam, MUP, Katastar, elektronski komunikacioni operateri, turistički operateri, zdravstvene ustanove i dr.

Za funkcionisanje ovog sistema potrebna je dobra i savremena elektronska komunikaciona infrastruktura, a najkvalitetnije rješenje je da se sva sjedišta povežu optičkim kablovima.

Moguće je iste ekonomično povezati sopstvenim optičkim kablovima (u vlasništvu Opštine).

Izgradnjom opštinskog teleinformacionog sistema, na naprijed prikazani način, i njegovim centralizovanim povezivanjem na Internet preko veze sa velikim propusnim opsegom, ostvarit će se ekonomičan i pouzdan opštinski informacioni sistem koji bi povezao navedene subjekte: komunalna preduzeća, Sekretarijat za urbanizam, MUP, Katastar, elektronski komunikacione operatere, turističke operatore, zdravstvene ustanove i dr u različite sisteme na nivou Opštine ili Crne Gore i integrisati ih u jedinstvene sisteme.

Smjernice i mjere za realizaciju plana na teritoriji Spuža

- Kod gradnje novih infrastrukturnih objekata, obavezno zaštititi postojeću elektronsku komunikacionu infrastrukturu. Istovremeno obezbijediti koridore za postavljanje nove elektronske komunikacione infrastrukture duž svih postojećih i novih saobraćajnica.
- Gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora se izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.
- Prilikom izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture, treba se pridržavati važećih akata i propisa koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Sl. list Crne Gore" broj 41/15), Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih

komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list Crne Gore" broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Sl. list Crne Gore" broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Sl. list Crne Gore" broj 52/14).

- Shodno Strategiji razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, u narednom periodu se prioritet daje razvoju širokopojasnih pristupnih mreža (žičnih i bežičnih).
- Graditi primarne elektronske komunikacione kablove i kućne instalacije, u tehnologiji FTTx, koje bi omogućavale dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža, bez potrebe za izvođenjem dodatnih radova.
- Graditi nove digitalne komutacione čvorove, gdje god za istima bude potrebe.
- Rekonstruisati i osavremenjivati sadašnje komutacione čvorove i mreže, gdje god za tim bude potrebe, sa povećanjem broja priključaka širokopojasne komutacije.
- Graditi novu elektronsku komunikacionu kanalizaciju i proširivati postojeću, na svim lokacijama gdje za tim bude potrebe.
- Graditi savremene sisteme za prenos radio i TV signala.
- Graditi nove bazne stanice za potrebe mobilne telefonije, MMDS sistema, WiFi tačaka i dr., u skladu sa planovima operatora.
- Prilikom određivanja detaljnog položaja baznih stanica mora se voditi računa o njihovom ambijentalnom i pejzažnom uklapanju i pri tome treba izbjeći njihovo lociranje na javnim zelenim površinama u središtu naselja, na istaknutim reljefnim tačkama koje predstavljaju panoramsku i pejzažnu vrijednost, prostorima zaštićenih djelova prirode i sl.
- Gdje god visina antenskog stuba, u vizuelnom smislu ne predstavlja problem (mogućnost zaklanjanja i skrivanja), preporučuje se da se koristi jedan antenski stub za više korisnika.
- Postavljanjem antenskih stubova ne mijenjati konfiguraciju terena i zadržati tradicionalan način korišćenja terena.
- Za vizuelnu barijeru prostora antenskog stuba, u zavisnosti od njegove lokacije, koristiti šumsku ili parkovsku vegetaciju.
- Graditi optičke spojne kablove do novih i postojećih linkovskih čvorišta.
- Trase planirane elektronske komunikacione kanalizacije potrebno je uklopiti u trase trotoara ili zelenih površina, jer bi se u slučaju da se kablovska okna rade u trasi saobraćajnice ili parking prostora, morali ugraditi teški poklopci sa ramom i u skladu sa tim uraditi i ojačanje okana, što bi bilo neekonomično.
- Elektronsku komunikacionu kanalizaciju koja je planirana u naselju, kao i kablovska okna, izvoditi u svemu prema planovima višeg reda, važećim propisima u Crnoj Gori i preporukama bivše ZJ PTT
- Obaveza budućih investitora planiranih objekata u zoni naselja jeste da, u skladu sa Tehničkim uslovima koje izdaje nadležni elektronski komunikacioni operater ili organ lokalne uprave, od postojećih i novoplaniranih kablovskih okana, projektima za pojedine objekte u zoni obuhvata definišu način priključenja svakog pojedinačnog objekta.
- Elektronsku komunikacionu kanalizaciju projektima treba predvidjeti do samih objekata.

3. GENERALNO URBANISTIČKO RJEŠENJE ZA SPUŽ (ZNAČAJNI LOKALNI CENTAR)
dopunjen i prečišćen tekst važećeg plana iz 2014. godine sa izmjenama i dopunama iz 2018. i 2019. god.
(napomena: numeracija poglavlja i podpoglavlja, kao i paginacija je ista kao u osnovnom dokumentu)

6.2. GENERALNO URBANISTIČKO RJEŠENJE ZA SPUŽ (ZNAČAJNI LOKALNI CENTAR)

Prema urbanističko-morfološkim karakteristikama, naselje Spuž spada u kategoriju *Gradska naselja*, zajedno sa centrom lokalne samouprave Danilovgradom. Prema strukturi djelatnosti naselja u opštini spada u tip *Prigradska/urbana i urbano-ruralna naselja* sa tendencijom uređenja kao prigradsko naselje Podgorice i Danilovgrada pod velikim uticajem Podgorice.

U hijerarhiji centara u opštini Danilovgrad, Spuž je definisan kao Značajni lokalni centar. Iako u prošlom periodu razvojem centralnih i javnih funkcija nije u potpunosti potvrdio status subopštinskog centra, prije svega zbog značajne gravitacione moći Podgorice, položaj u Opštini i specifični sadržaji od značaja za cijelu Državu ipak ga izdvajaju u hijerarhiji centara.

6.2.1. Ocjena stanja organizacije, uređenja i korišćenja prostora, prostorni pokazatelji postojećeg stanja

Najslikovitija odrednica Spuža kao gradskog naselja je njegov položaj između dva centra Podgorice i Danilovgrada. Ovaj položaj presudno je doprinijeo stvaranju Spuža kao prigradskog naselja sa često podređenim odnosom prema okolnim centrima, nedovoljno razvijenim centralnim funkcijama i nedovoljnom privlačnošću u hijerarhiji centara Opštine.

Problemi koji proističu iz ovakvog (prigradskog) statusa su, globalno, u nepovoljnoj socijalnoj percepciji, kao naselje koje nije izgradilo samosvojni urbani identitet i trenutno se nalazi u "konceptu između", što asocira na nedovršenu, nedefinisanu sredinu.

Konkretni problemi naselja su u:

- nedovoljno razvijenim centralnim funkcijama koje čine kohezionu snagu grada. Većina centralnih i javnih funkcija u Spužu postoji, međutim nedovoljno je razvijena i nepovezana u sistem. Nedostatak se uočava i u ugostiteljskoj, turističkoj, sportsko-rekreativnoj i kulturno-zabavnoj ponudi, što građani često napominju.
- nedovoljno razvijenim komunalnim sistemima, neophodnim za zdravo funkcionisanje grada. Postojeća primarna saobraćajna matrica je krajnje uprošćena, dok je sekundarna mreža nepovezana i haotična. Vodosnabdjevanje je problematično, odvođenje otpadnih voda, kao organizovani sistem, ne postoji, groblje je prebukirano.
- stanje životne sredine je nezadovoljavajuće, usljed nedostatka komunalne infrastrukture, loše organizacije odvoženja otpada i zastarjele tehnologije na okolnim farmama koje šire neprijatne mirise. Nekada čisti vodotoci u Spužu, danas su, povremeno, i nedopustivo zagađeni.
- nekad razvijena privreda danas je zamrla, što, posebno doprinosi sumornoj slici grada.

Kada se proanaliziraju dobre strane, prednosti naselja Spuž, posebno treba pomenuti:

- Spuž je staro naselje, korijeni života na ovom terenu sežu do praistorije. Iako burna istorija i kontinuitet života nijesu ostavili veći trag u modernom Spužu, on ipak odaje utisak „drevnog grada“, zahvaljujući Spuškoj Glavici, koja svojom prirodnom i kulturno-istorijskom pojavom dominira gradom i daje mu posebnu atmosferu. Doživljaj građana Spuža (posebno starosjedelaca), svog grada je intenzivan, impulsivan i u skadu sa njegovom istorijskom težinom.
- Prirodni položaj Spuža u meandru rijeke Zete, sa dominantnom Spuškom Glavicom je neosporna vrijednost i inspiracija za dalji razvoj grada. Ovakav položaj nudi brojne mogućnosti za kvalitetnu vezu urbano-prirodno.
- Populaciono, Spuž je naselje koje konstantno raste. Nekontrolisan priliv stanovništva može predstavljati problem stvaranju harmonične sredine, međutim, sama činjenica da grad populaciono raste je pozitivna i može biti iskorišćena za dobrobit grada.
- Saobraćajna povezanost sa susjednim značajnijim centrima Podgoricom, Danilovgradom, a posredno i Nikšićem, je dobra a to može biti prednost za pozicioniranje Spuža kao privlačne destinacije za život.
- Oporavkom privrede na nivou države, njenim restrukturiranjem i ozdravljenjem, Spuž dobija velike mogućnosti za prosperitet, usljed dobrog položaja i saobraćajne povezanosti, te proizvodno-industrijske i agro-industrijske tradicije.

- Ono što je u uvodu ovog poglavlja apostrofirano kao loša sudbina grada (podređeni odnos prema okolnim centrima) može se tumačiti i kao prednost. Izvan jakih centara, može se organizovati skladna i harmonična sredina, okrenuta mirnom, ispunjenom životu.

Stanovanje u Spužu je organizovano mahom kao Stanovanje male gustine, u vidu porodičnog stanovanja. Najkompaktnije stambene grupacije se nalaze u zoni Stari Spuž i Spuž centar, u podnožju Spuške Glavice i uz stari put za Danilovgrad. Ostale površine stanovanja su disperzno raspoređene i uglavnom u vidu stanovanja sa poljoprivrednom delatnošću. Površine namjenjene stanovanju zauzimaju oko 16,0% teritorije Generalnog urbanističkog rješenja, a prosječna gustina stanovanja je mala i iznosi 21 st/ha.

Centralne djelatnosti, koje podrazumijevaju trgovinu, ugostiteljstvo i poslovanje su locirani mahom u zoni centra i uz saobraćajnicu Spuž-Martinići u vidu Stanovanja sa djelatnostima.

Javne djelatnosti su skoncentrisane u zoni Spuž centar, pokrivaju osnovne potrebe stanovnika ali su nedovoljno razvijene i organizovane.

Industrija i proizvodnja, nekad veoma razvijena u ovom gradu, danas je u lošem stanju. Najznačajniji industrijski kapaciteti, Fabrika stanova i Ciglane više nijesu u funkciji. Ukupna površina pod namjenom Industrija i proizvodnja je 32,35 ha, što čini oko 6,0% ukupne teritorije zahvata.

Grad Spuž je karakterističan i prepoznatljiv po dvema specifičnim namjenama od interesa za cijelu Crnu Goru a to su Zavod za izvršenje kaznenih sankcija (ZIKS) i Prihvatni centar za azilante. Ova namjena zauzima 35 ha, nalazi se uz stari put za Danilovgrad, na samoj granici sa opštinom Podgorica.

U toku su radovi na izgradnji Prihvatilišta za strance, koje se nalazi u neposrednoj blizini Prihvatnog centra za azilante u Spužu, na parceli površine 1.918 m². Bruto površina ovog objekta je oko 700 m², a kapacitet istog je do 50 osoba.

Poljoprivreda je tradicionalno važna privredna grana za Spuž, ali je već dugi niz godina u recesiji. Poljoprivredne površine se prostiru na 315 ha, što čini oko 55,0% teritorije zahvata.

6.2.2. Urbanistička koncepcija i planska rješenja

Planska koncepcija i prostorna organizacija Generalnog urbanističkog rješenja Spuža zasniva se na formiranju jedinstvenog naselja i uspostavljanju urbanističkog i oblikovnog reda u okviru jasno definisanih zona.

Kao najvažniji zadaci plana izdvajaju se:

- Definisanje funkcionalne i jasne saobraćajne matrice;
- Sadržajno uobličavanje kompleksiteta grada;
- Uspostavljanje urbanog identiteta grada i održivog sistema za dalje planiranje;
- Jasna građevinska regulativa u funkciji suzbijanja neformalne gradnje;
- Stvaranje uslova za privredni razvoj kroz formiranje funkcionalnih radnih zona;

Cjelokupna površina zahvata podijeljena je na 7 urbanističkih zona koje, kao gradivni elementi kompaktnog gradskog prostora, predstavljaju zavisne funkcionalne i ambijentalne celine. Podjela na zone je izvršena po uspostavljenoj mreži primarnih saobraćajnica a svrha im je u efikasnijoj kontroli programskih i prostornih pokazatelja plana.

Urbanistička zona 1 Stari Spuž

Jezgro starog Spuža je smješteno u meandru rijeke Zete, namjene porodično stanovanje sa povremenim djelatnostima uz put Spuž-Martinići. Zbog relativno skućenog prostora i planskog tretmana, morfologija stambenih blokova pokazuje odlike gradskog naselja, sa kompaktnom, gustom izgradnjom.

Ovu zonu planski karakteriše zadržavanje specifičnog gradskog miljea ali i uspostavljanje urbanog reda kroz definisanje adekvatne saobraćajne i infrastrukturne mreže, kao i oplemenjivanje dodatnim sadržajima kao što su centralne djelatnosti, uređenje priobalja Zete i formiranje nove javne namjene - uređene zelene površine sa rekreacijom koja je pješačkim mostom spojena sa zonom 3 Kopito.

Urbanistička zona 2 Spuž - centar, u ovoj zoni se nalazi većina postojećih javnih objekata i funkcija, što je i karakteriše kao centar naselja. Nalazi se između starog puta za Danilovgrad (R23) i zone 2 - Stari Spuž i predstavlja ulazni ambijent u naselje Spuž. Karakteristika postojeće izgrađenosti je nedovoljna organizovanost i prepoznatljivost prostora. Sadržajni kompleksitet centralnih i javnih funkcija je nedovoljno razvijen.

Planom je predviđen tretman ovog prostora kroz dopunu centralnih, javnih i stambenih sadržaja u okviru Mješovite namjene, poboljšanje uslova i dalji razvoj postojećih javnih sadržaja i uspostavljanje urbanog i komunalnog reda i stvaranje slike kompaktnog i organizovanog naselja. Centralna zona Spuža, novim kolskim mostom preko Zete, povezuje se sa urbanističkom zonom 3 Kopito.

Urbanistička zona 3 Kopito, nalazi se u okviru južnog meandra rijeke Zete, na prostoru koji je začeo gradnjom. Ova nova urbana struktura ima za cilj da artikulise začetu, haotičnu gradnju i uobliči je, istovremeno štiteći okolno, kvalitetno obradivo zemljište. Naselje Kopito se kolskim mostom povezuje sa zonom 2 Centar a pješačkim sa Starim Spužem.

Urbanistička zona 4 Spuška Glavica, ova zona podrazumijeva samu Spušku Glavicu sa tvrđavom i okolnu urbanu strukturu do saobraćajnice i pruge. Tvrđava na Spuškoj Glavici je spomenik kulture i predstavlja veliku vrijednost u kulturno-istorijskom segmentu grada. Takođe Spuška Glavica je specifičan Landmark naselja koji mu daje naročiti identitet i prepoznatljivost.

Zbog važnosti lokaliteta, prostor Spuške Glavice se mora detaljno obraditi Urbanističkim projektom.

Urbanistička zona 5 Jug - uz regionalni put R23, zahvata prostor između rijeke Zete i zone Centra sa severa i granice Generalnog urbanističkog rješenja sa juga. Zona je po horizontali presječena starim putem za Danilovgrad i karakteristična je po dvjema specifičnim namjenama od interesa za cijelu Crnu Goru a to su Zavod za izvršenje kaznenih sankcija i Prihvatni centar za azilante.

Prostori začete stambene gradnje se organizuju bez prevelikih zahvatanja poljoprivrednog zemljišta. Uz stari put za Danilovgrad locirana je radna zona sa namjenom Industrija, proizvodnja, poslovanje.

Urbanistička zona 6 Sjever - ispod pruge, zahvata prostor južno od pruge Nikšić-Podgorica. Prostori začete stambene gradnje se organizuju bez prevelikih zahvatanja poljoprivrednog zemljišta. Uspostavljanje urbanog reda postiže se kroz definisanje adekvatne saobraćajne i infrastrukturne mreže i popunjavanja strukturama u okviru opredjeljenih blokova. Radne zone se na postojećim lokacijama.

Urbanistička zona 7 Sjever - iznad pruge, nalazi se sjeverno od pruge Nikšić-Podgorica. Ova zona je, puštanjem u promet pruge postala blago odsječena od osnovnog korpusa grada, pa je zbog toga uspostavljanje funkcionalnih i bezbjednih pružnih prelaza imperativ.

Kao i u zonama 5 i 6, i u ovoj zoni je vršeno uobličavanje izgradnjom započetih površina bez prevelikih zahvatanja poljoprivrednog zemljišta. Radne zone su locirane na postojećim lokacijama i na novim lokacijama uz prugu.

6.2.3. Namjena površina i ostvareni bilansi

Namjene površina su skoncentrisane u okviru 12 grupa namjena i to:

- POVRŠINE ZA STANOVANJE:
- Stanovanje male gustine
- POVRŠINE ZA CENTRALNE FUNKCIJE
- Centralne djelatnosti
- Mješovite namjene
- POVRŠINE ZA JAVNE DJELATNOSTI
- Školstvo i socijalna zaštita
- Zdravstvena zaštita
- Kultura
- Sport i rekreacija
- Dječija zaštita
- Vjerski objekti
- POVRŠINE ZA INDUSTRIJU I PROIZVODNJU
- Industrija i proizvodnja

- POVRŠINE SPECIJALNE NAMJENE
- MUP / MINISTARSTVO PRAVDE
- ZAŠTIĆENA KULTURNA DOBRA
- Lokalitet - pejzažno uređenje Spuške tvrđave
- POVRŠINE ZA PEJZAŽNO UREĐENJE
- Uređene zelene površine (javne namjene)
- Uređene zelene površine priobalja (javne namjene)
- Zaštitno zelenilo priobalja (specijalne namene)
- Uređene zelene površine sa rekreacijom - turističko naselje (javne namjene)
- POLJOPRIVREDNE POVRŠINE
- Poljoprivredno zemljište
- ŠUMSKE POVRŠINE
- Zaštitne šume - lugovi
- POVRŠINE KOPNENIH VODA
- Vodotoci
- POVRŠINE SAOBRAĆAJNE INFRASTRUKTURE
- Površina u funkciji željeznice
- Drumski saobraćaj
- POVRŠINE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I OBJEKATA
- Groblje
- Obrada sanacija i skladištenje otpada - zeleno ostrvo

6.2.4. Smjernice za izgradnju, rekonstrukciju i uređenje grada

Izgradnja i uređenje grada, kao kompleksni procesi, vrše se u skladu sa Uslovima za uređenje i izgradnju objekata i površina koji su, u narednom poglavlju teksta, dati po namjenama.

Opšta pravila za uređenje i izgradnju, data su u poglavlju 5.2.1. *Opšta pravila za uređenje i izgradnju.*

Tretman postojećih objekata, kao i pravila za dogradnju i nadogradnju postojećih objekata i pravila za adaptaciju postojećih objekata, data su u poglavlju 5.2.1.3. *Tretman postojećih objekata.*

6.2.5. UTU - **Urbanističko-tehnički uslovi za uređenje i izgradnju** objekata i površina po namjenama i cjelinama

6.2.5.1. Površine za stanovanje

Stanovanje, kao pretežna namjena, zastupljeno je na najvećem dijelu zahvata plana u tipologiji:

- Stanovanje male gustine (do 120 stanovnika/ha);

STANOVANJE MALE GUSTINE

Namjena

- Stanovanje male gustine je definisano kao pretežna namjena.
- Kompatibilne namjene su centralne i javne djelatnosti kao i proizvodne i uslužne djelatnosti koje ne ugrožavaju životnu sredinu i kompatibilne su sa pretežnom namjenom. Poljoprivredna delatnost se može obavljati u okviru ekonomskog dvorišta, gde se smještaju objekti u funkciji poljoprivredne proizvodnje (ostave, štale, mini farme, nadstrešnice za mehanizaciju, plastenici i sl.).
- Dozvoljene su komercijalne djelatnosti u sastavu objekata stanovanja uz uslov da ne remete osnovnu namjenu i služe svakodnevnim potrebama stanovnika područja.
- Pretežna namjena, stanovanje male gustine, mora zauzimati minimum 70,0% površina u okviru ukupne površine urbanističke zone pod ovom namjenom.

Urbanistička parcela

- Minimalna novoformirana parcela za porodično stanovanje je 300 m² a za višeporodično stanovanje 600 m². Za ostale sadržaje u skladu sa namjenom parcele.

- Minimalna novoformirana parcela za oba vida stanovanja u Urbanističkoj zoni 3 - Kopito iznosi 600 m².
- Minimalna novoformirana parcela za oba vida stanovanja u Urbanističkoj zoni 2 - Spuž - centar iznosi 400 m².
- Porodično stanovanje podrazumijeva maksimalno 4 stambene jedinice, a višeporodično više od 4 stambene jedinice.
- Osnov za parcelaciju i preparcelaciju je postojeća parcelacija i mreža postojećih i novoplaniranih saobraćajnica. Urbanistička parcela može obuhvatiti i više katastarskih parcela, a može se formirati i od dijela konkretne parcele (slučajevi dijeljenja postojeće parcele u cilju omogućavanja izgradnje novog objekta) uz poštovanje kriterijuma direktne pristupačnosti sa javne komunikacije. Moguće je izvršiti udruživanje urbanističkih parcela u okviru vlasništva naročito kod dvojnih objekata kada se objekat može tretirati kao jedinstven u projektantskom i funkcionalnom smislu. Takođe je moguće izvršiti korekciju granice urbanističke parcele u slučajevima dokupljivanja dijela parcele u kontaktu. Moguće je izvršiti ukрупnjavanje urbanističkih parcela pri čemu važe parametri za novoformiranu urbanističku parcelu, a ukoliko se veće parcele žele usitniti neophodna je izrada Urbanističkog projekta.
- Sve postojeće parcele manje od zadatih, kao i postojeći objekti sa parametrima većim od zadatih kao takvi se mogu zadržati. Zadati parametri važe za nove objekte ili objekte koji će pretrpjeti totalnu rekonstrukciju, rušenje i gradnja novog objekta. Svi postojeći objekti koji ne narušavaju planiranu regulativu kao takvi se mogu zadržati, građevinske linije su zadate na nivou bloka i važe za nove objekte i objekte koji će pretrpjeti totalnu rekonstrukciju.

Urbanistički parametri

- Indeks zauzetosti 0,5
- Indeks zauzetosti za Urbanističku zonu 3 - Novi Spuž iznosi 0,3. Maksimalna površina gabarita objekta iznosi 250 m².
- Indeks izgrađenosti 1,0
- Indeks izgrađenosti za Urbanističku zonu 3 - Novi Spuž iznosi 0,8.
- Maksimalna spratnost P+1+Pk. Dozvoljena je izgradnje suterenske, odnosno podrumске etaže. Suterenske i podrumске etaže ukoliko se u njima organizuje garažiranje i tehnološki prostori, ne ulaze u obračun BRGP.
- Maksimalna spratnost u zoni 2 - Spuž - centar iznosi P+2+Pk

Organizacija na urbanističkoj parceli

- Građevinska linija se određuje u odnosu na regulacionu liniju i iznosi po pravilu 5 m. U gusto izgrađenim dijelovima naselja građevinska linija se postavlja u ravni većine susjednih objekata ali ne manje od 2,5 m od regulacione linije.
- Novi objekti se postavljaju na ili iza građevinske linije.
- Minimalna udaljenost od susjedne parcele za slobodnostojeće objekte porodičnog stanovanja je 1,5 m, a za slobodnostojeće objekte višeporodičnog stanovanja 2 m, s tim da minimalna udaljenost dva objekta višeporodičnog stanovanja iznosi 4 m. Postavljanje objekata kao dvojnih ili u nizu moguće je uz međusobnu saglasnost susjeda.
- Otvaranje prozora stambenih prostorija na bočnim, odnosno dvorišnim fasadama je dozvoljeno ukoliko je rastojanje objekta od bočne, odnosno zadnje granice parcele najmanje 3 m. Ukoliko je ovo rastojanje manje, sa te strane je dozvoljeno predviđati samo otvore pomoćnih prostorija, minimalne visine parapeta 1,8 m.
- Kota prizemlja ne može biti niža od kote ulice, a najviše 1,2 m iznad nulte kote - za stambenu namjenu i najviše 0,2 m za djelatnosti.
- Visina nazidka potkrovnе etaže iznosi najviše 1,2 m.

Parkiranje

- Parkiranje se mora obezbijediti u okviru parcele van javnog zemljišta, a garažiranje isključivo u objektu za višeporodično stanovanje. Za objekte porodičnog stanovanja moguća je izgradnja garaže kao drugog isključivo prizemnog objekta na parceli. Normativi za parkiranje su dati u poglavlju 5.2.3.4. *Pravila priključenja na infrastrukturu - saobraćaj.*

Ostalo

- Za izgradnju objekata neophodna su geomehanička ispitivanja, čiji podaci će se koristiti kao relevantni za dalje projektovanje.

6.2.5.2. Površine za centralne djelatnosti

Centralne djelatnosti, kao zasebna namjena, podrazumijeva objekte i površine poslovnog, komercijalnog, uslužnog, javnog tipa - bez stanovanja.

Centralne djelatnosti su skoncentrisane na lokacijama:

- Urbanistička zone 2 - Spuž-centar, kao dopuna uslužnim i javnim sadržajima za potrebe stalnog i povremenog snabdijevanja, usluga i društvenih aktivnosti (Mjesna kancelarija, udruženja građana i sl.).
- Oko mosta preko Zete, kao dopuna uslužnim, turističkim i javnim sadržajima primjerenim lokaciji uz most, uređenu obalu Zete i sportski sadržaj.

Urbanistički uslovi i parametri za namjenu Centralne djelatnosti, u okviru navedenih lokacija:

- Maksimalna spratnost objekata je Su+1+Pk,
- Maksimalna površina gabarita objekta je 250 m².
- Za sve objekte Centralnih djelatnosti potrebno je, pre izdavanja Urbanističko-tehničkih uslova, izraditi idejna arhitektonska rješenja koja su sastavni deo UTU. Idejna arhitektonsko-urbanistička rješenja verifikuje stručna služba opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad.

Van navedenih lokacija, centralne djelatnosti se razvijaju disperzno po građevinskoj površini plana, kao kompatibilna namjena, sa urbanističkim uslovima i parametrima iz pretežne namjene.

Mješovite namjene u zoni 2 Centar, podrazumijevaju kombinovanje namjena stanovanja, centralnih i javnih funkcija a svrha je da se kroz dopunu centralnih, javnih i stambenih sadržaja poboljšaju uslovi i dalji razvoj postojećih javnih sadržaja, uspostavljanje urbanog i komunalnog reda i stvaranje slike kompaktnog i organizovanog naselja.

Mješovite namjene locirane uz put Podgorica-Danilovgrad, podrazumijevaju kombinovanje namjena Stanovanja, Poslovanja i Industrije i proizvodnje.

Konkretni urbanistički uslovi i parametri se koriste iz krajnje opredeljene namjene.

6.2.5.3. Površine za javne djelatnosti

Postojeće površine za javne djelatnosti su skoncentrisane u Urbanističkoj zoni 2 - Spuž-centar. Ova zona biće razrađena Detaljnim urbanističkim planom kako bi se izvršila detaljna dopuna javnih funkcija i urbanistički uobličio prostor Centra.

Javne djelatnosti iz domena: Školstvo i socijalna zaštita; Zdravstvena zaštita; Kultura; Sport i rekreacija; Dječija zaštita se razvijaju prema *Strategiji održivog razvoja opštine Danilovgrad i Planu sprovođenja Strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad za period 2012-2018. godine*, kojim su definisane prioritete oblasti i aktivnosti za navedeni period. Prema ovim razvojnim dokumentima prioriteti u razvoju Javnih djelatnosti su dalje poboljšanje uslova u kojima se obavljaju aktivnosti kroz: rekonstrukcije i adaptacije, dogradnje i uređenja.

Pravila za izgradnju objekata javnih djelatnosti predstavljaju niz preporuka za pravilan razvoj ovog važnog sektora:

- Namjene u okviru Površina za javne djelatnosti su striktno i ne postoje kompatibilne namjene iz drugih nejavnih namjena.
- Moguće je kombinovati detaljne namjene iz grupe namjena Površine za javne djelatnosti.
- Moguće je proširenje urbanističkih parcela javnih namjena na račun okolnih parcela nejavne namjene.
- Dozvoljene su dogradnje, nadgradnje i adaptacije postojećih objekata u cilju poboljšavanja uslova odvijanja aktivnosti javne namjene. Treba težiti ka ostvarenju standarda:
- Za predškolske ustanove: 5-7 m² objekta po djetetu; 15 m² slobodne površine po djetetu
- Za škole: 5,5 m² objekta po učeniku; 15 m² slobodnog prostora po učeniku
- Za kulturu: Biblioteka: 3-4 knjige po stanovniku, 0,001 m² BRGP po knjizi; Univerzalna sala: 10 sjedišta na 1000 stanovnika, min. 5 m² BRGP na 1 sjedište; Kulturno-umjetnička društva i sl: 20 članova na 1000 stanovnika, min. 1,5 m² BRGP po članu

- Za zdravstvene stanice i ambulante: gravitaciono područje za ambulantu 1500 stanovnika, za zdravstvenu stanicu 3000 stanovnika, površina parcele 0,005 m² po stanovniku, površina objekta 0,05 m² BRGP po stanovniku, radijus opsluživanja 4-5 km.
- Spratnost objekata predškolske i školske namjene ne bi trebalo da prelazi P+2, eventualno P+2+Pk, gdje bi se u potkrovnjoj etaži organizovali nastavnički kabineti, pomoćne prostorije i sl.
- Na kompleksu namijenjenom za centar za razvoj konjičkog sporta moguća je izgradnja objekata osnovne djelatnosti, pratećih objekata u funkciji boravka sportista i gostiju i objekata tehničke infrastrukture. Broj objekata i njihov razmještaj na parceli zavisi od vrste sportske aktivnosti, kao i specifičnih potreba konkretne namjene. Maksimalna spratnost je P+1. Minimalno rastojanje objekata iznosi 1.3 visine višeg objekta. Zbog visokog nivoa podzemnih voda nije dozvoljena izgradnja podzemnih i suterenskih etaža. Minimalna ozelenjenost iznosi 60%, a pod objektima je moguće imati do 10% kompleksa. Neophodno je prvo početi sa izgradnjom osnovnih objekata.

6.2.5.4. Površine za industriju i proizvodnju

Namjena

- Namjena Industrija i proizvodnja, definisana je kao pretežna namjena i podrazumijeva proizvodne delatnosti, servise, skladišta, veće sadržaje trgovine i usluga i sl.
- Kompatibilne namjene su stanovanje male gustine i centralne djelatnosti u zonama koje već sadrže ove namjene.
- Pretežna namjena mora zauzimati minimum 70,0% površina u okviru ukupne površine urbanističke zone pod ovom namjenom.

Urbanistička parcela

- Minimalna novoformirana parcela za pretežnu namenu je 600 m² a za kompatibilne namjene koristiti parametre konkretne namjene (Stanovanje male gustine).
- Osnov za parcelaciju i preparcelaciju je postojeća parcelacija i mreža postojećih i novoplaniranih saobraćajnica. Urbanistička parcela može obuhvatiti i više katastarskih parcela, a može se formirati i od dijela konkretne parcele (slučajevi dijeljenja postojeće parcele u cilju omogućavanja izgradnje novog objekta) uz poštovanje kriterijuma direktne pristupačnosti sa javne komunikacije. Moguće izvršiti korekciju granice urbanističke parcele u slučajevima dokupljivanja dijela parcele u kontaktu. Moguće je izvršiti ukupnjavanje urbanističkih parcela pri čemu važe parametri za novoformiranu urbanističku parcelu a ukoliko se veće parcele žele usitniti neophodna je izrada Urbanističkog projekta.
- Sve postojeće parcele manje od zadatih, kao i postojeći objekti sa parametrima većim od zadatih kao takvi se mogu zadržati. Zadati parametri važe za nove objekte ili objekte koji će pretrpjeti totalnu rekonstrukciju, rušenje i gradnja novog objekta. Svi postojeći objekti koji ne narušavaju planiranu regulativu kao takvi se mogu zadržati, građevinske linije su zadate na nivou bloka i važe za nove objekte i objekte koji će pretrpjeti totalnu rekonstrukciju.

Urbanistički parametri

- Indeks zauzetosti 0,7.
- Maksimalna spratnost P+1, uz mogućnost izgradnje suterenske, odnosno podrumske etaže. Suterenske i podrumske etaže ukoliko se u njima organizuje garažiranje i tehnološki prostori, ne ulaze u obračun BRGP.
- Za izgradnju objekata kopatibilne namjene koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).

Organizacija na urbanističkoj parceli

- Građevinska linija se određuje u odnosu na regulacionu liniju.
- Novi objekti se postavljaju na ili iza građevinske linije.
- Minimalna udaljenost objekata od bočnih i zadnje granice parcele u skladu sa djelatnostima koje se u objektu obavljaju i potrebom obezbeđenja manipulativnih površina i protivpožarne zaštite ne može iznositi manje od 3 m.
- U okviru opredjeljene urbanističke parcele moguća je organizacija i kompleksa (izgradnja više objekata) u skladu sa tehnologijom proizvodnje, pri čemu se zadati parametri odnose na cijeli kompleks.
- Za kompatibilne sadržaje za organizaciju na urbanističkoj parceli koristiti odredbe konkretne namjene (Stanovanje male gustine).

Parkiranje

- Parkiranje se mora obezbijediti u okviru parcele van javnog zemljišta, a garažiranje u objektu ili u garaži koja može biti i kao poseban objekat na parceli. U skladu sa djelatnostima koje se obavljaju obezbijediti potreban broj parking mjesta i neophodne manipulativne površine. Normativi za parkiranje su dati u poglavlju 5.2.3.4. *Pravila priključenja na infrastrukturu - saobraćaj.*

Ostalo

- Za izgradnju objekata neophodna su geomehanička ispitivanja, čiji podaci će se koristiti kao relevantni za dalje projektovanje.
- Za svaki budući objekat u okviru pretežne namjene, na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja i odluke nadležnog organa, mora se uraditi Elaborat o procjeni uticaja zahvata na životnu sredinu na osnovu Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu.

6.2.5.5. Površine specijalne namene

U okviru Generalnog urbanističkog rješenja nalaze se površine u funkciji Ministarstva pravde Crne Gore - Zavod za izvršenje kaznenih sankcija (ZIKS). Ove površine će se realizovati na osnovu planova i programa razvoja resornog ministarstva.

U sklopu ZIKS-a predviđena je izgradnja specijalne zdravstvene ustanove (oko 4.200 m²), prijemnice sa parkingom (oko 900 m²), multifunkcionalnog objekta (oko 400 m²), kao i sanacija i rekonstrukcija postojeće upravne zgrade (oko 300 m²), poluotvorenog odjeljenja, F i O-paviljona, (svi po 850 m²), kao i disciplinskog odjeljenja (oko 450 m²),

6.2.5.6. Površine komunalne infrastrukture i objekata

Površine komunalne infrastrukture podrazumijevaju namjene koje su u funkciji infrastrukturnih i komunalnih sistema:

- Elektroenergetska infrastruktura - trafostanice
- Hidrotehnička infrastruktura - postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda; crpna stanica i sl
- Objekti komunalne infrastrukture - Vatrogasni dom, stočna pijaca, zelena pijaca
- Obrada, sanacija i sladištenje otpada - zeleno ostrvo
- Groblje

Namjene u okviru Površina komunalne infrastrukture i objekata su striktno i ne postoje kompatibilne namjene iz drugih namjena.

Izgradnja objekata na ovim površinama nije limitirana i vrši se u skladu sa potrebnom tehnologijom i organizacijom u funkciji konkretnih infrastrukturnih i komunalnih sistema neophodnih za grad.

GROBLJE

Postojeće groblje ne zadovoljava potrebe i ovim planom je predviđeno njegovo proširenje.

- Povoljni tereni za nova groblja su: sa nagibom do 10°, stabilni, zaštićeni od erozije i klizanja, sa nivoom podzemnih voda: 2,5-3 m ispod površine zemlje.
- Za groblje treba obezbijediti kompletne higijenskotehničke uslove, neophodno je ove prostore opremiti i to: izgraditi kapelu, sanitarni blok, česme, komunalnu infrastrukturu i ostavu sa oruđem za održavanje groblja.
- Oko groblja obavezno formirati zaštitni pojas zelenila i ogradu sa ulaznom-glavnom kapijom.

6.2.5.7. Izgradnja van građevinskog zemljišta

Rubna zona (negrađevinsko zemljište) podrazumeva poljoprivredno, šumsko i vodno zemljište. Gradnja izvan građevinskog zemljišta, po pravilu nije dozvoljena, osim u slučajevima:

- Na poljoprivrednom zemljištu dozvoljena je gradnja pomoćnih (ekonomskih) objekata u funkciji poljoprivrede, uslužnih infrastrukturnih objekata (bazne stanice, mobilne telefonije, predajnici radio i TV signala i sl.), sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje, i ostalih komunalnih potreba grada;
- Na vodnom zemljištu dozvoljena je gradnja objekata za regulaciju vodotokova, objekata koji služe za odbranu od poplava ili uređenje bujica, parterno uređenje priobalja, i sl.
- Na šumskom zemljištu dozvoljena je gradnja parternog uređenja za potrebe rekreacije i sl.

6.2.6. UTU - **Urbanističko-tehnički uslovi za uređenje i izgradnju** komunalnih i infrastrukturnih objekata i površina

6.2.6.1. Saobraćaj

POSTOJEĆE STANJE

Područje plana ne preseca ni jedan put primarne putne mreže Crne Gore. Kroz područje plana prolaze lokalni i nekategorisani putevi. Od lokalnih puteva kroz područje plana vode trase puteva L1, Danilovgrad – Podgorica i L3, Spuž – Martinići.

Deonice lokalnih puteva su sa profilom promenljive širine gde se širina kolovoza kreće od 5,0 do 7,0m i većim delom je bez trotoara sa bankinama širine 2x0,75m.

Glavna saobraćajnica je ulica koja vodi od lokalnog puta L1 do centra naselja i dalje preko jedinog mosta na Zeti ka sadržajima preko reke.

Oko nje se razvija lokalna ulična mreža koja je uglavnom nastala stihijski prateći širenje naselja levo i desno od puta, uglavnom uskih profila, bez trotoara.

Područjem Generalnog urbanističkog rješenja Spuž prolazi jednokolosečna železnička pruga Podgorica – Nikšić. Lokacija željezničke stanice je uz put ka Pričelju ispod Spuške Glavice. Sva ukrštanja putne mreže sa prugom su u nivou, na lokacijama putnih prelaza Burum (42+908.60), Mlin Spuž (km 44+114,05) i Šunjine (km 44+715,87). Stacionaža je data prema Elaboratu optimizacije putnih prelaza na pruzi Nikšić – Podgorica. U okviru željezničke mreže su i dva industrijska koloseka, jedan kod Mlina a drugi kod fabrike stanova.

PLANIRANO STANJE

Saobraćajna mreža

Planirana saobraćajna mreža zasnovana je na postavkama Prostorno urbanističkog plana opštine Danilovgrad.

Saobraćajnu mrežu čine saobraćajnice primarne i sekundarne mreže. Osnovnu ili primarnu saobraćajnu mrežu čine saobraćajnice sledećeg ranga:

- saobraćajnice I reda
- saobraćajnice II reda
- sabirne ulice

Saobraćajnica I reda vodi trasom postojećeg lokalnog puta L1 koji menja rang u regionalni put R23 poprečnog profila širine kolovoza 6,0 m i sa obostranim trotoarom od 2,0 m. Ukrštanje planiranog regionalnog puta R23 sa glavnom ulicom je u formi kružne raskrsnice dok su sva ostala ukrštanja klasične trokake ili četvorokake raskrsnice.

Saobraćajnice II reda čine pravci prostiranja lokalnih puteva i glavna ulica u naselju:

- Lokalni put L-18 ka Novom Selu i magistrali
- Lokalni put L-20 ka Klikovači i magistrali
- Lokalni put L-19 ka Grbama i Marezi
- Lokalni put L-3 ka Martinićima i Danilovgradu
- Lokalni put L-21 ka Podgorici
- Glavna (centralna) ulica Spuža

Poprečni profil ovih saobraćajnica je širine kolovoza 6,0 i 7,0 m sa obostranim trotoarima od 1,5 i 2,0 m.

Sabirne ulice su ulica NOVA 1 koja opslužuje stambeno naselje Kopito i saobraćajnica preko pruge koja povezuje sva tri pružna prelaza. Poprečni profil ovih saobraćajnica je širine kolovoza 6,0 i 7,0 m sa obostranim trotoarima od 1,5 i 2,0 m.

Sve ostale saobraćajnice u okviru zahvata predstavljaju sekundarnu mrežu i po svim karakteru su pristupne saobraćajnice koje opslužuju postojeće i planirane sadržaje.

Sekundarna mreža saobraćajnica – pristupne ulice se uglavnom poklapaju sa postojećim trasama ulica s tim što je predviđena njihova rekonstrukcija u smislu proširenja kolovoza i izgradnje trotoara. Novoplanirane pristupne ulice su predviđene tako da se njihova osovina uglavnom poklapa sa postojećim granicama parcela. Poprečni profili saobraćajnica iz sekundarne mreže se sastoje iz kolovoza širine 6.0 i 5.5 m sa trotoarima širine 1,5 m i kolsko-pešačkih ulica čija je širina prilagođena postojećem stanju sa regulacijom od 5,5 do 3,0 m. Kolsko-pešačka ulica širine 5,5 m je u dvosmernom režimu saobraćaja a od 4,5 m u jednosmernom čiji smerovi se definišu izradom tehničke dokumentacije. Poljski putevi ka poljoprivrednom zemljištu su širine 4,0 m sa proširenjima za mimoilaženje. Pristupni prilazi parcelema su minimalne širine 3,0 m.

Željeznički saobraćaj

Područjem plana prolazi jednokolosečna željeznička pruga Podgorica – Nikšić koja ostaje u funkciji i u narednom periodu zajedno sa postojećom željezničkom stanicom i predstavlja deo primarne željezničke mreže Crne Gore.

Na području Generalnog urbanističkog rješenja planirano je ukrštanje željezničke pruge sa putnim pravcima na tri lokacije: Burum, ukrštanje u nivou, Spuž (kod željezničke stanice), ukrštanje denivelisano i Šunjine, ukrštanje u nivou. Denivalisani prelaz podrazumeva putni pravac u podvožnjaku. Putni prelaz u nivou mora biti opremljen svetlosnom signalizacijom i rampama kako bi se postigla maksimalna bezbednost učesnika u saobraćaju.

Industrijski koloseci kod Mlina i kod fabrike stanova ostaju u funkciji sve dok privredne zone koje opslužuju imaju potrebe za istim.

Pješački saobraćaj

Površine rezervisane za kretanje pešaka planirane su obostrano uz ulice primarne mreže širine min. 1,5 m. Na sekundarnoj uličnoj mreži gde kolski i pešački saobraćaj koristi jedinstvenu površinu za kretanje a koja je nadogradnja nasleđenog stanja, apsolutni prioritet u kretanju ima pešački u odnosu na kolski saobraćaj.

Veza stambenog naselja Kopito i starog Spuža planirana je pešačkim mostom preko rijeke Zeta.

Parkiranje

Parkiranje u granicama plana rešavano je u funkciji planiranih namena. Potreban broj parking mesta se određuje prema normativu dat u poglavlju 5.2.1. Opšta pravila za uređenje i izgradnju, tačka 5.2.3.4. *Pravila priključenja na infrastrukturu - saobraćaj.*

Parkiranje putničkih automobila u okviru individualnog i višeporodičnog stanovanja predviđeno je u okviru sopstvenih parcela izvan površina javnog zemljišta. Parkiranje u okviru industrijskih zona takođe je rešeno u okviru parcela izvan javnog zemljišta. Shodno prostornim mogućnostima predviđena su i parkirališta uz sve važne javne sadržaje.

Vanulične površine za parkiranje predviđene su na sledećim lokacijama:

- U okviru željezničke stanice
- Uz sportsko-rekreativni centar na Zeti
- Uz centralne sadržaje i zdravstvenu stanicu
- Pored groblja
- Uz predškolske i školske ustanove

Javni prevoz

Linije javnog putničkog prevoza se mogu organizovati na svim putevima I, II i III reda a mogu se realizovati autobusima, minibusevima, kombi vozilima, u skladu sa saobraćajnim zahtjevima i potrebama, kao redovne linije javnog prevoza tokom cijele godine ili kao sezonske linije za potrebe turista.

Stajališta javnog putničkog prevoza su planirana na regionalnom putu kod kružne raskrsnice i kod odvajanja za Zavod za izvršenje krivičnih sankcija.

Benzinske stanice

Stanica za snabdijevanje gorivom u okviru granica Generalnog urbanističkog rješenja na regionalnom putu ostaje u funkciji.

6.2.6.2. Pejzažno uređenje

Zelenilo i organizacija zelenih površina planirani su kao cjelovit sistem od izuzetnog značaja za kvalitetnije funkcionisanje grada. Strukturu zelenih površina Spuža čine sljedeće kategorije:

- **Zelenilo u okviru stanovanja**, obzirom na karakter stanovanja u Spužu, predstavlja njazastupljeniji vid zelenila građevinskog zemljišta, a podrazumijeva:
- **Zelenilo u okviru stanovanja male gustine**. Karakter zelenih površina ove kategorije u znatnoj mjeri zavisi od arhitekture objekta, njegove visine, kao i njegove organizacije na parceli. Ovdje treba primjenjivati cvjetne aranžmane, aranžmane od žbunastih zasada, kao i usamljenih stabala na travnoj površini.
- **Zelenilo u okviru centralnih funkcija**. Centralne funkcije koje su skoncentrisane u centralnoj zoni, pretpostavljaju manje ali znatno atraktivnije zelene zasade, sa dopunom sadržaja u vidu fontana, česmi, pasarela sa vertikalnim zelenilom, vodenim zidovima i sl. Urbanistička cjelina 2 Spuž - predviđena je za dalju razradu Detaljnim urbanističkim planom, kroz koji će se definisati zelene površine, njihov karakter i način ozelenjavanja.
- **Zelenilo u okviru površina za industriju i proizvodnju**. Ova kategorija treba da artikuliše i oplemeni prostor, da naglasi ili ublaži arhitekturu objekta, prema položaju i okolnim namjenama. Moguće je napraviti zelenu traku u formi drvoreda ili postavljanjem grupnih aranžmana od lišćara i četinarara, takođe cvetni aranžmani tipa perenjaka vrlo su efektni za male prostore, ulaze u objekte i sl.
- **Zelenilo u okviru komunalnih funkcija**. Podrazumijeva travni pokrivač u sklopu crpnih postrojenja i trafostanica. Ovo su namjene gde nije preporučljivo saditi drvenaste i žbunaste vrste zbog opterećenosti podzemnom infrastrukturuom. Kod planiranja zona sanitarne zaštite pridržavati se svih važećih propisa i pravilnika RCG iz ove oblasti. Postojeće groblje koje je skoro ispunjeno sa kapacitetom, trebalo bi u narednom periodu proširiti i urediti u skladu sa normama za ovu specifičnu namjenu.
- **Zelenilo u okviru javnih funkcija**, zbog režima korišćenja predstavlja zelenilo ograničenog režima korišćenja, a podrazumijeva:
- **Zelenilo dječije ustanove**. Pri detaljnijem uređenju ove kategorije zelenila preporučuje se izdvajanje sledećih funkcionalnih zona: centralni deo sa mogućnošću organizovanja prostora za priredbe i druge igre, sportsko fiskulturna zona i zona igre i zabave. Zastori treba da onemogućuju stvaranje prašine, a posle polivanja brzo da se suše. Sprave koje se postavljaju treba da podstiču dečiju aktivnost i omogućuju dečiju igru. Sve sadržaje povezuje adekvatna mreža pješačkih komunikacija.
- **Zelenilo u okviru obrazovanja**. Pri uređenju i ozelenjavanju površina u sklopu objekta obrazovanja kao najčešći stilski oblik je kombinacija geometrijskog i pejzažnog stila. Dvorište, sportski tereni i staze se rješavaju u geometrijskom, a ostalo u pejzažnom stilu. Zelene površine postaviti obodno, gde imaju funkciju izolacije od okolnih saobraćajnica i susjeda. Ovaj tampon treba da bude dovoljno širok i gust, sastavljen od četinarskog i listopadnog drveća i šiblja, djelimično ublažavajući buku i smanjujući prašinu sa okolnih saobraćajnica. Pri izboru biljnih vrsta vodi se računa da one nijesu otrovne, da nemaju bodlje i da odgovaraju uslovima staništa.
- **Uređene zelene površine parkovskog karaktera**. Parkovsko zelenilo kao najvažniji element sistema gradskog zelenila ima i svoj socijalni značaj kao faktor neutralizacije specifičnih uslova života u savremenom gradu. Parkove projektovati kao površine javnog karaktera, koje kompoziciono čine jasne cjeline u kojima mreža puteva i staza povezuje ostale kompozicijske elemente: platoe, elemente sa vodom, dječja igrališta, sportski tereni, poljane i dr. Mali vrtno-arhitektonski elementi u parku su: fontane, dekorativni bazeni, paviljoni, pergole, parkovski mobilijar, ograde, svjetiljke i sl. Svi gradski parkovi moraju se opremiti klupama, osvjetljenjem i sl. Poseban motiv u parkovskom uređenju predstavlja prostor uz stari put za Danilovgrad, na samom ulazu u grad, koji je potrebno reprezentativno parkovski obraditi.
- **Zelene površine priobalja Zete**. Obale Zete obrasle su samoniklom vegetacijom, te nije neophodna introdukcija novog zelenog fonda, sa adekvatnim pješačkim komunikacijama ovaj prostor postao bi dostupniji i bliži okolnom prostoru. Vegetacija na obalama vodenih površina, najpotpunije ispoljavaju obaloutvrđnu i vodozaštitnu funkciju, kao i zaštitu zemljišta. Vegetacija u okviru obale i njenog uređenja utiče da zemljište intenzivnije upija padavine, sporije otiče do vodotoka, čime se otklanjaju jake poplave, a stvara bogat vodotok.

- U sklopu uređenja obale mogu se organizovati i sadržaji za pasivnu rekreaciju (piknik tereni, izletničke poljane), igru djece, staze za tumaranje, šetnju i sl.
- **Uređene zelene površine sa rekreacijom.** Ova vrsta zelenila predviđa autohtone zasade, bliske lokalnim uslovima područja, sa terenima za sport i rekreaciju koji mogu pretrpjeti periodično plavljenje Zete. Ova vrsta sadržaja može se dopuniti različitim kategorijama staza sa pratećim mobilijarom. Pored trasiranih staza, ostvariti mogućnost hodanja po travnjaku.
Pejzažno uređenje budućeg konjičkog kluba treba prilagoditi organizaciji i planiranim sadržajima, kao i lokaciji uz rijeku Zetu kao plavnog područja.
- **Uređene zelene površine u uličnom profilu** (skverno i drvoredno zelenilo). Pod pojmom *skvera* obuhvaćene su zelene površine koje se nalaze u izgrađenom gradskom tkivu, veličine ispod 1,0 ha i koriste se za pješački tranzit, kratkotrajan odmor i igru. Razlikuje se više tipova skverova: skver u administrativno - poslovnom centru grada; skver ispred javnih objekata; skver u stambenim naseljima; skver u okviru saobraćajnica i dr. U odnosu na način ozelenjavanja mogu da budu: parternog tipa (travnjaci, cvetnjaci); poluotvoreni (parterni prostori sa sadnicama drveća i žbunja) i zatvoreni (gde preovlađuje visoko drveće i šiblje).
- **Pejzažno uređenje kružnog toka:** dominantno je učešće cvjetnica i perena u gustom sklopu, uz njegovane travnjake kao podlogom, a mogu se koristiti razne vrste žbunja i eventualno nižeg drveća u onoj mjeri u kojoj je ne ometaju normalno odvijanje saobraćaja. Treba povesti računa da kompozicija zelenila, ni u jednom momentu, ne zaklanja vizure na saobraćajnici i ometa vozače u smislu nepreglednosti na ostale učesnike u saobraćaju. Za ovu kategoriju zelenila najbitnije je izabrati vrste koje se najbolje odupiru uticajima gradske sredine. Ove površine mogu pozitivno da utiču na arhitektonsko i estetsko ujednačavanje prostora.

Predlog dendrološkog materijala:

Četinarsko drveće: *Cupressus sempervirens* var. *pyramidalis*, *Cupressus arizonica* 'Glauc', *Pinus maritima*, *Cedrus deodara*, *Cedrus atlantica* 'Glauc', *Cupressocyparis leylandii*, *Ginkgo biloba*.

Listopadno drveće: *Quercus pubescens*, *Celtis australis*, *Albizia julibrissin*, *Platanus acerifolia*, *Tilia cordata*, *Tilia argentea*, *Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*, *Aesculus hippocastanum*, *Fraxinus americana*, *Lagerstroemia indica*, *Liriodendron tulipifera*, *Cercis siliquastrum*, *Melia azedarach*, *Prunus pisardii*.

Zimzeleno drveće: *Quercus ilex*, *Olea europaea*, *Ligustrum japonicum*, *Magnolia grandiflora*.

Žbunaste vrste: *Arbutus unedo*, *Callistemon citrinus*, *Laurus nobilis*, *Ligustrum ovalifolium*, *Nerium oleander*, *Pittosporum tobira*, *Pyracantha coccinea*, *Prunus laurocerassus*, *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea', *Forsythia suspense*, *Spirea* sp., *Buxus sempervirens*, *Cotoneaster dammeri*, *Viburnum tinus*, *Yucca* sp.

Puzavice: *Hedera helix* 'Variegata', *Lonicera caprifolia*, *L. implexa*, *Rhynchospermum jasminoides*, *Tecoma radicans*, *Wisteria sinensis*, *Parthenocissus tricuspidata*, *P. quinquefolia*.

Perene: *Lavandula spicata*, *Rosmarinus officinalis*, *Santolina viridis*, *Santolina chamaecyparissus*, *Hydrangea hortensis*.

6.2.6.3. Hidrotehnička infrastruktura

POSTOJEĆE STANJE

Vodosnabdijevanje opšte - Bjelopavlički vodovod

Bjelopavlički vodovod koristi vodu iz sedam izvorišta sljedećih kapaciteta:

- gravitacijom sa Slatinskih izvora, minimalne izdašnosti od 10-12 l/s;
- crpljenjem iz Oraške jame u količini od 140 l/s (postoji mogućnost crpljenja 180 l/s uz rekonstrukciju instalacija crpnog postrojenja- Stari pogon);
- crpljenjem iz jame Žarića u količini 40 l/s;
- crpljenjem sa Viškog vrela u količini od 11 l/s;
- crpljenjem sa Milojevičkog vrela u količini od 22 l/s;
- crpljenjem iz jame Brajovića u količini od 35 l/s;
- preko priključnog dovoda sa Mareze u količini od 70 l/s

Ukupno se sa ovih izvorišta dobija ljetnji kapacitet snabdijevanja vodovoda sa oko 310 l/s (sa mogućnosti povećanja do 370 l/s). Sva ova izvorišta su međusobno povezana u jedinstveni vodovodni sistem Danilovgrada, odnosno Bjelopavlića. To je postignuto izgradnjom »prstena« cjevovoda AC 300 mm dužine 30 km koji prihvata vode izvorišta na obje obale Zete. U »prsten« su uključene vode Oraške Jame, slatinskih izvora, Brajovića i Žarića Jame, dok vode Mareze, Milojevića Vrela i Viškog Vrela snabdijevaju periferne dijelove mreže.

Ukupna dužina tranzitnih i distributivnih cjevovoda vodovodnog sistema iznosi oko 500 km. Zapremina svih rezervoara u vodovodnom sistemu iznosi 1.650 m³.

U vodovodnom sistemu postoji pet prepumpnih stanica, preko kojih se obezbjeđuje voda za naselja na visokim kotama: Orju Luku, Pažice, Zagredu i dio Martinića.

Na osnovu ovih podataka logično bi se moglo zaključiti da je kapacitet vodovoda i više nego dovoljan, čak i kada se uzmu kategorije potrošača kao što su privreda, ustanove, Vojna kasarna i dr. koji troše oko 55-60% vode. Međutim, stanje nije zadovoljavajuće u ljetnjem periodu. Do nekih naselja lociranih na visokim kotama i udaljenim od izvorišta, voda ne stiže redovno i u dovoljnim količinama. U široj zoni Martinića koja gravitira Spužu to je karakteristično za naselja Podvrh i djelimično Podglavice, dok je to u području Novog Sela slučaj sa naseljem Komunice (Prostorom na kome se planira izgradnja naselja Eko siti).

Pored tehničkih razloga (nedostatka sadašnjeg sistema vodovoda), uzroci prekida snabdijevanja su i nedozvoljeno visoki gubici vode usljed curenja iz instalacija, kao i „krađe“ vode preko divljih priključaka, neispravnih vodomjera i dr. Ipak, glavni razlog ljetnjih nestašica vode je nenamjensko korišćenje vode, odnosno prekomjerna potrošnja vode za navodnjavanje bašti i vrtova.

Magistralni cjevovodi i razvodna mreža ogranaka izvedeni su i od različitih materijala veoma različite starosti (od 1 do 115 godina) i profila (od 50 do 300 mm). U mreži se koristi oko 120 km cjevovoda od Azbest cementa koji su gotovo u potpunosti amortizovani i kao takvi podložni kvarovima. Pored navedenog, i vrlo mali rezervoarski prostor doprinosi povremenim dužim ili kraćim nestašicama vode.

U većem periodu godine (oktobar-april) snabdijevanje je uredno i provodi se aktivnošću sledećih izvorišta:

- gravitacijom sa Slatinskih izvora, izdašnosti od 60-70 l/s;
- crpljenjem iz Oraške jame u količini od 90 l/s
- crpljenjem sa Milojevićkih vrela u količini od 15 l/s;
- preko priključnog dovoda sa Mareze u količini od 50 l/s

Bjelopavlički vodovodni sistem se, grubo, može zonirati na :

- Zona Centralni dio – desna obala Rijeke Zete (snabdijevanje sa izvorišta Oraška Jama)
- Zona Centralni dio – lijeva obala Rijeke Zete (snabdijevanje sa Slatinskih izvora, izvorišta Brajovića i Žarića Jama)
- Zona Spuž, Novo Selo, Bandići - (snabdijevanje sa izvorišta Mareza)
- Zona Sjeverozapadni dio Bjelopavličke ravnice (snabdijevanje sa izvorišta Milojevića vrela i Viško vrelo).

Vodosnabdijevanje područja Generalnog urbanističkog rješenja Spuža

Zahvat Generalnog urbanističkog rješenja Spuža pripada dvijema zonama vodosnabdijevanja:

1. Zona Spuž, Novo Selo, Bandići - (snabdijevanje sa izvorišta Mareza)
 - Voda sa glavne podgoričke crpne stanice Mareza (koja se nalazi na teritoriji opštine Danilovgrad) se još od 1963 g. doprema za snabdijevanje Spuža i Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, kao i okolnih naselja. Tadšnji kapacitet je bio 15 l/s a 2002. godine završena je izgradnja novog čeličnog cjevovoda od crpne stanice Mareza do čvorišta Serdar kula (profila 300 mm, dužina 1400 m) čime su se stvorile pretpostavke za povećanje isporuke do cca. 80 l/s.
 - Iz rezervoara Grbe, osim Zavoda snabdijevaju se pored Grba i naselja u podnožju Veljeg Brda koja su na teritoriji podgoričke opštine. Izgradnjom novog dovodnog cjevovoda do prekidne komore-rezervoara Serdar Kula (112 mnm) i oko 25 km cjevovoda razvodne mreže u zoni Novog Sela, Komunice i Bandićkih Livada omogućeno je kvalitetno snabdijevanje vodom sa vodoizvorišta „Mareza“ naselja: Daljam, Klikovače, Novog Sela, Bileće i Livada.
 - Pošto je u zoni prisutna intenzivna izgradnja, a u narednom periodu predviđa još intenzivnija (Izgradnja naselja Eko siti u zoni Komunice), potrebno je predvidjeti značajno povećanje zahvata sa Mreze kao i izgradnju direktnog cjevovoda od ovog izvorišta do naselja jer postojeći ne mogu zadovoljiti zahtjeve novog naselja te veličine i na toj lokaciji (90-130 mnm).
2. Zona Centralni dio – lijeva obala Rijeke Zete (snabdijevanje sa Slatinskih izvora, izvorišta Brajovića i Žarića jama)
 - Na Slatinskim izvorima Godavac, Bistiga, Žedanji i Studenac voda se zahvata sa 4 kaptaže, dovodi se do sabirne komore iz koje se cjevovodom profila 300 mm dugačkim 1300 m odvodi u rezervoar Rudine zapremine 800 m³ koji se koristi kao sabirna - prekidna komora. Rezervoar je dotrajavao, izveden je kad i prva kaptaža izvora Bistiga (1892). Naknadno 1980. godine, je na nižoj koti na cjevovodu, izvedena prekidna komora „Potkraj“ u kojoj je smještena i hlorigatorska stanica.

Iza prekidne komore „Potkraj” voda se distribuira u nekoliko naselja koja se nalaze na višim pozicijama (Vučica, Medice) a ostatak vode ide paralelnim cjevovodima Ø 150 mm i Ø 200 mm u niže područje potrošnje (Potkula sa zasekom Potkraj, Jelenak). U naselju Jelenak u vodovodnu mrežu se uključuje izvorište Brajovića Jama a u naselju Bobulja izvorište Žarića Jama. Sa izvorišta Brajovića jama i Žarića jama voda se direktno pumpa u mrežu. Sadejstvom ovih izvorišta vrši se snabdijevanje Martinića i desne obale Spuža a u ovoj zoni vodosnabdijevanjem obuhvaćena i naselja na teritoriji podgoričke opštine Crnci i Pričelje, tako da je zona u prostornom smislu velika – a mreža razučena i, posebno u ovom stanju izgrađenosti, amortizovanosti i neracionalnosti potrošnje, aktivnost ova tri izvorišta jedva zadovoljava ljetnje potrebe zone. Pošto u zoni postoje već izbušeni bunari dokazane izdašnosti (Bunar u Donjim Crncima), kao i da je bušenjem više bunara u individualnom vlasništvu u zoni Gradine dokazano postojanje bogate podzemne izdani, potrebno je razmotriti mogućnost izgradnje crpne stanice i njenog uključanja u pomenuti »prsten«. Time bi se rješilo pitanje evidentne limitiranosti daljeg razvoja zone u smislu kvaliteta vodosnabdijevanja.

- U periodu Oktobar – april zona se snabdijeva sa Slatinskih izvora uz povremeno uključanje izvorišta Brajovića Jama bez ikakvih problema u kontinuitetu snabdijevanja.

Potrebno je pomenuti da je područje Spuža na lijevoj obali Zete i susjednih naselja od desne obale Sušice pa do izvorišta Mareza najbolje snabdijevana zona u vodovodu i zona sa najboljim kvalitetom mreže.

Kvalitet tretirane vode periodično kontroliše, putem Ispitivanja fizičko-hemijskih i mikrobioloških svojstava vode uzoraka sa česmi u opštini Danilovgrad, Institut za javno zdravlje – Centar za zdravstvenu ekologiju, Podgorica, a premanentno ih vrši stručna služba ViK Danilovgrad.

Svi uzorci koji su uzeti u toku 2012. g. su zadovoljili sve uslove Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl.list br. 42/98 i 44/99).

Industrijski vodovodi pretežno su samo tehnološki, sa korišćenjem vode nižeg kvaliteta iz rijeke Zete, te su namijenjeni samo za procese gdje je to dozvoljeno i ne upotrebljavaju se za piće i sl. Pregled ovih instalacija dat je u smjeru toka Zete i to:

- Mliječna farma Agrokombinata „13 jul“, u Podanju kod Spuža, izgradila je poseban vodovod sa riječnom vodom, koji je služio samo za ispiranje podova i kanala u štalama, pranje i zalivanje kruga i sl. Kapacitet tog vodovoda iznosi oko 7,5 l/s, a za crpnu stanicu je iskorišćena napuštena građevina ranije pumpne stanice sistema za navodnjavanje „Zorski lug“. Povraćajem poljoprivrednog zemljišta Farma je zatvorena i nema planova za njeno ponovno aktiviranje.
- Svinjogojska farma, u Zorskom lugu, takođe je izvela svoj vodovod ali sa zahvatanjem subarterske razbijene izdani u krečnjačkoj podini, u krugu farme. Kapacitet ovog vodovoda iznosi oko 15 l/s, a bunar bi mogao obezbijediti i znatno veću izdašnost.
- Vrlo sličan fabrički vodovod je napravljen i za Krečanu KAP-a, kod Spuža kod brda Visočica.
- Zaseban vodovod za procesnu vodu izvela je i Fabrika stanova u Spužu, koja sada nije u funkciji.

Evakuacija otpadnih i atmosferskih voda

Za sada je u Opštini jedino djelimično kanalisani grad Danilovgrad. Ostala naselja Opštine, kao i Spuž, koriste tzv. individualne uređaje – septičke i poniruće bunare – za odstranjivanje domaćih otpadnih voda. O njihovom funkcionisanju nijesu se mogle sakupiti pouzdane informacije, ali procijenjeno je da se problemi i teškoće mogu javiti u ravnici i to pretežno po desnoj obali Zete, gdje je teren građen od glinovitog materijala slabe vodopropustnosti. Povoljna je okolnost da su sve to individualne zgrade sa vlastitim jamama, kao i da se radi o domaćinstvima sa malim brojem članova gdje se voda troši vrlo racionalno, tako da upojni bunari ipak zadovoljavajuće služe.

Svi sadašnji proizvodni pogoni razmješteni pored Zete, od Pažića do Grba, imaju i svoje kanalizacije. Obično je izvedeno separatno kanisanje sa posebnim instalacijama za sanitarne, za tehnološke i eventualno za atmosferske vode.

Kod pogona po lijevoj obali Zete kao što su Fabrika kreča, Fabrika stanova i Ciglana koje su van pogona nema tehnoloških otpadnih voda, a sanitarne su evakuisane preko uobičajenih individualnih uređaja.

Svakako najveći zagađivač Zete u čitavoj Opštini (veći i od danilovgradske kanalizacije) jeste Svinjogojska farma, u Zorskom lugu. Tekući otpad tj. đubre od svinja otiče kanalizacijom i bez ikakvog prečišćavanja se uliva u Zetu. Poznato je da te tekućine sadrže vrlo visoke koncentracije BPK, suspenzija i sl.

Najnižvodnija kanalizacija je izgrađena u sklopu kompleksa KP Doma i to samo za domaće upotrijebljene vode, a nedavno je ovdje ugrađen i biodisk uređaj nominalnog kapaciteta od 500 ES.

U području Generalnog urbanističkog rješenja Spuž atmosferska kanalizacija je urađena u sklopu rekonstrukcije saobraćajnice

PLANIRANO RJEŠENJE

Vodosnabdijevanje

U pregledu postojećeg stanja navedeno da je instalisani kapacitet Bjelopavličkog vodovoda 370 l/s, što predstavlja specifičnu normu potrošnje po stanovniku–korisniku veću za oko 5 puta u odnosu na uobičajene standarde, te se može konstatovati da su postojeći kapaciteti izvorišta dovoljni i za budući planski period. Problemi sa kvalitetom snabdijevanja koji postoje u pojedinim područjima koja su na periferiji snabdijevanja limitiraju razvoj tih zona (Zona Donji Martinići – Ciglana i izona Komunice u Novom selu). Razvoj ovih naselja ipak ne može čekati bolje stanje gubitaka u vodovodnom sistemu ili promjenjeni odnos potrošača prema neracionalnoj potrošnji nego je ovim planom potrebno predvidjeti i izgradnju novih postrojenja i to u Zona Centralni dio – lijeva obala Rijeke Zete potrebno je izgraditi zahvat voda na potezu „Donji Martinići – Ciglana“ a za naselje Eko Siti u Komunici potrebno je sa izvorišta Mareza direktnim cjevovodom dovesti potrebne količine vode.

Značajan benefit za snabdijevanje zahvata Generalnog urbanističkog rješenja Spuža predstavljaće i realizacija Projekta automatske kontrole i upravljanja radom objekata i vodovodne mreže danilovgradskog vodovoda. Realizacija ovog obimnog i sofisticiranog projekta značajno će unaprijediti funkcionisanje vodovodne mreže. Ovaj projekat je i pretpostavka za efikasnu akciju smanjenja gubitaka jer će konstantna mjerenja potrošnje i pritiska u realnom momentu vremena na svim objektima i u zonama vodovodne mreže jasno označiti prioritete za rekonstrukciju.

Takođe da bi se kvalitet vodosnabdijevanja postepeno i permanentno poboljšavao potrebno je preduzeti sljedeće aktivnosti:

- Pristupiti planskoj rekonstrukciji i zamjeni tehnički i funkcionalno amortizovanih cjevovoda kako bi se smanjili gubici vode iz vodovodne mreže, koji sada iznose oko 60,0%;
- Sanacijom vodovodne mreže u roku od 5 godina za očekivati je da se gubici vode smanje na oko 30 %. Efekat ove aktivnosti znatno je veći od očekivanog broja novih potrošača u planskom periodu;
- U cilju sprovođenja kontrole i racionalizacije potrošnje potrebno je na svakom vodovodnom priključku ugraditi mjerni uređaj (vodomjer);
- Tarifnom politikom treba stvoriti uslove da potrošači nemaju interesa i ekonomskog opravdanja da vodu iz javnog vodovodnog sistema koriste za zalivanje poljoprivrednih površina, izuzev dvorišta i mini bašta;

Evakuacija otpadnih i atmosferskih voda

Evakuaciju otpadnih i atmosferskih voda, za naselje Spuž, potrebno je riješiti primjenom separacionih sistema.

Evakuacija otpadnih voda

Za naselje Spuž do sada nije obrađivana planska dokumentacija za sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda. Otpadne vode, iz Spuža, prije upuštanja u recipijent rijeku Zetu moraju se tretirati posredstvom uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.

S obzirom da se radi o veoma malom naselju logično je da predložimo sakupljanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za ovo naselje sa dva podsistema, i to jedan na lijevoj a drugi na desnoj obali rijeke Zete. Shodno tome i činjenici da je i u prostornom pogledu zahvat Generalnog urbanističkog rješenja Spuža razuđen, poželjno je prečišćavanje riješiti sa dva postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, za koja je logično da budu paket postrojenja a koja s obzirom na malu količinu otpadnih voda zauzimaju male prostore. Konfiguracija terena uslovljava da se na kanalizacionom sistemu predvidi izgradnja dvije prepumpne stanice. Kod projektovanja sistema za evakuaciju otpadnih voda primjeniti normu oticanja od 150 l po stanovniku na dan.

Odvodnji i prečišćavanju otpadnih voda planiranog naselja Eko Siti u zoni Komunice potrebno je posvetiti posebnu pažnju jer je naselje udaljeno od Zete kao mogućeg recipijenta.

Na adekvatan način treba riješiti problem odlaganja aktivnog mulja kako bi se eliminisali ekološki rizici koji su prisutni na svim uređajima. Treba razmotriti mogućnost da se aktivni mulj o d vozi na buduću spalionicu mulja u Podgoricu.

Preporuka je da se u narednim fazama planiranja vodi računa o obavezi ugrađivanja malih uređaja obavezno bez primarnih taložnika.

Otpadne vode industrijskih pogona posebno će se kanalisati i nakon prečišćavanja istih vršiće se njihovo ispuštanje u recipijente ili upojne bunare.

U odnosu na nacrt plana, u predlogu plana izvršena je promjena upozicije novog mosta preko rijeke Zete. Shodno tome položajno je prilagođena lokacija kanalizacije i druge infrastrukture koja prolazi preko mosta.

Evakuacija atmosferskih voda

Evakuaciju atmosferskih voda sa novoizgrađenih saobraćajnica, zbog evidentnog porasta saobraćaja a time i svih vrsta zagađenja sa ovih površina, potrebno je riješiti izgradnjom cjevovoda i kanala, koji će vodu dovoditi do prečistača, te je nakon toga ispuštati u vodotoke, ponore ili upojne bunare. Nivo prečišćavanja treba da bude usklađen sa senzitivnošću, odnosno kapacitetom recipijenta. Svaki projekat izgradnje nove ili rekonstrukcije postojeće saobraćajnice treba da ima ovakav podprojekat. Takođe je u sklopu projekata izgradnje individualnih i kolektivnih objekata stanovanja, kao i projekata izgradnje objekata privrede u zahvatu, potrebno adekvatno obraditi i riješiti odvodnju atmosferskih voda.

6.2.6.4. Elektroenergetska infrastruktura

Napajanje električnom energijom u urbanoj zoni Spuža u postojećim uslovima

Osnovno napajanje električnom energijom Spuža i okoline obavlja se preko TS 35/10 kV „Podanje“ snage 2x4 MVA i trenutno zadovoljava potrebe ovog konzuma, s tim što u slučaju ispada jednog transformatora drugi transformator nije dovoljan da pokrije potrebe čitavog konzuma.

Sami stubovi DV 35 kV preko kojih je TS 35/10 kV Podanje povezana sa TS 220/110/35 kV Podgorica 1 i TS 35/10 kV Danilovgrad, su urađeni kao čelično rešetkasti i u dosta dobrom stanju, za razliku od provodinka (AlČe 95/15 mm²) i dozemnog užeta (Fe III 35 mm²), koji su, posebno nakon havarija tokom zima 2011. i 2012. godine na većem broju mjesta imali prekide.

Nadzemnim vodovima 10 kV TS 35/10 kV Podanje je, trenutno, povezana i sa TS 35/10 kV „Danilovgrad“ i TS 35/10 kV „Gorica – Stara“ – Podgorica. Ovi dalekovodi su izgrađeni na armirano – betonskim stubovima sa čeličnim konzolama i potpornim izolatorima, ali i raznim vrstama i presjecima provodnika. Oba dalekovoda su u pogonu preko 60 godina i, sa svih aspekata, u veoma lošem stanju i krajnje nepouzdati.

Planirana rješenja i izgradnja elektroenergetskih objekata

- Rekonstrukcija postojeće TS 35/10 kV Podanje, koja bi obuhvatila zamjenu energetske transformatora 2x4 MVA transformatorima snage 2x8 MVA. Na taj način bi se kompletno opterećenje konzuma koji gravitira ovoj TS moglo realizovati preko jednog transformatora snage 8 MVA, što je u datim uslovima nemoguće bez redukcija potrošača.
- Rekonstrukcija TS 35/10 kV Podanje bi trebala da obuhvati i proširenje postrojenja 35 kV instaliranjem još jednog polja DV polja 35 kV, koje bi poslužilo za priključenje novog DV 35 kV Podanje – Komunika. Preko ovog polja bi se, u I fazi gradnje, obezbijedilo napajanje novoplaniranog naselja Eko Siti, koje se planira izgraditi u Komunici prema Bandićima i Donjem Zagaraču. U planskoj dokumentaciji ovo novo naselje se naziva Nova Duklja, i obuhvaćeno je ovim planom, mada o potrebama u snazi i energiji Operator distributivnog sistema još uvijek nema podataka.
- Pretpostavlja se da će u daljim fazama gradnje naselja Nova Duklja, za koje se planira da će imati 8000 do 10 000 stanovnika, biti nepohodno obezbijediti napajanje električnom energijom preko naponskog nivoa 110 kV.
- Potrebno je planirati ugradnju kablovskog voda 10 kV od MBTS Čukovac do Ciglane i kablovskog voda 10 kV od Željezničke stanice do Ciglane, čime bi se obezbijedilo omčasto napajanje potrošača I poboljšala sigurnost snabdijevanja električnom energijom. Ovaj projekat je urađen prije 30 godina.
- Prethodnim Prostornim planom je predviđeno, a nije realizovano sledeće: "Nadzemni vod 35 kV prolazi preko urbanog dijela na kojem su već urađeni ili će se uraditi objekti, koji ulaze u njegov koridor. Da bise ovo izbjeglo potrebno je u narednom periodu, nadzemni dio dalekovoda od TS 35/10 kV Podanje do izlaska iz urbanog dijela područja zamijeniti sa kablovskim. Isto važi i za 10 kV dalekovod, koji takođe povezuje Podanje sa Podgoricom. U užem urbanom dijelu je potrebno nadzemni 10 kV mrežu zamijeniti kablovskom",
- Ugraditi nove TS 10/0,4 kV, tipa MBTS snage po 630 kVA: Stoglav i Grbe,

- Ugraditi niskonaponski kabl 10 kV, tipa XPP00-A 4x 150 mm², iz TS 10/0,4 kV "Vada".
- Izgradnja nove MBTS 10/0,4 kV 630 kVA u Kopitu – Spuž i, u ovoj fazi, njeno povezivanje 10 kV kablovskim vodom na TS 10 /0,4 kV Mlin Šajo. U drugoj fazi, nakon izgradnje planiranog kolskog mosta preko rijeke Zete od Gradnjaprometa do Kopita, izvršiti njeno povezivanje na postojeću 10 kV kablovsku mrežu Spuža (priključak ma MBTS 10/0,4 kV Montex).
- Izgradnja nove MBTS 10/0,4 kV Burum 2 i njeno povezivanje u 10 kV prsten Ćukovac – Željeznička stanica – Fabrika stanova – Ćukovac, kako je to bilo planirano i projektovano još 1979. godine.
- Izgradnja nove TS 10/0,4kV za potrebe konjičkog kluba i njeno povezivanje na postojeću 10kV mrežu na način da se kablovskim 10kV vodovima poveže na postojeće transformatorske stanice – MBTS 10/0,4kV „Azilanti“ i MBTS 10/0,4kV „ZIKS III“
- izvršiti kabliranje svih dalekovoda 10 kV u urbanoj zoni Spuža,
- u Planu 2007-2025. godina ostavljena je mogućnost izgradnje TS 110/35 kV Spuž. Iz ove TS, za napanje EKO sitija električnom energijom, mogao bi se dovesti do lokaliteta Komunica dalekovod 110 kV. Pošto se planira naselje Eko siti, od 8 do 10 000 stanovnika, to se ovakav grad, u konačnoj fazi njegove izgrađenosti treba napajati sa naponskog nivoa 110 kV izy buduće TS 110&35 kV koja će biti locirana u urbanoj zoni Spuža,
- za sigurnije napajanje električnom energijom urbane zone Spuža, značajna će biti i TS 35/10 kV Velje Brdo, koja se planira izgraditi na teritoriji opštine Podgorica,
- na niskonaponskoj mreži, u urbanoj zoni, ugraditi samonosive kablove,
- izgraditi niskonaponski podzemni vod iz TS 10/0,4 kV "Vada". Tip ovoga kabla 0,4 kV treba biti: XPP00-A 4x150 mm²,
- treba razmotriti mogućnost pomjeranja STS 10/0,4 kV Eko selo prema Mlinu, kako bi se izbjegla opasnost od plavljenja ovog objekta.

Zbog sve izraženijeg problema rješavanja imovinsko – prevnih pitanja na trasama postojećih i budućih objekata, kako nadzemnih, tako i podzemnih (kablovskih) vodova i TS, iste je poželjno planirati, gdje god je to moguće, preko javnih parcela u vlasništvu Opštine ili Države, odnosno u putevima ili putnim pojasevima.

Ograničavajući faktori za realizaciju naznačenih aktivnosti iz ovog planskog dokumenta, kako za urbana područja – tako i za obuhvat PUP-a, je, između ostalih i važeći Zakon o energetici („Sl. list CG“ 5/2016. od 20.01.2016. godine) koji u čl. 116, između ostalog, kaže: „Operator distributivnog sistema (ODS) je dužan da obezbijedi rad, održavanje, unapređenje, i razvija distributivni sistem električne energije...“. Dakle, bez obzira na ovaj planski dokumenat, **Operator distributivnog sistema** je, takođe u obavezi da napravi i svoje planove razvoja kao i dinamiku realizacije. Naravno bilo bi korisno za sve subjekte da se, na bazi planiranja i namjene prostora, planovi usaglase i kao takvi implementiraju.

Ovdje treba naglasiti da se u planskom periodu mogu pojaviti i novi, veći i značajniji investitori koji bi imali i veće potrebe u električnoj snazi i energiji, a kojih nema u ovom planskom dokumentu. U slučaju zainteresovanosti lokalne samouprave za realizaciju takvih projekata neophodna je izrada i posebnih planskih dokumenata (Studija o lokaciji) kojima bi se posebno istakle potrebe u električnoj snazi i energiji na osnovu kojih bi Operator distributivnog sistema izdavao i posebne uslove za priključenje na distributivnu mrežu. Osim toga, važeći Zakon o energetici u čl. 184 daje mogućnost realizacije projekata i u slučajevima kada takve investicije ODS nema u svojim planskim dokumentima ili ih ima za kasniji period.

Značajan broj distributivnih objekata, kako na području Crne Gore, tako i na području opštine Danilovgrad nije u vlasništvu ODS, što takođe uslovljava realizaciju planiranih objekata. U tim slučajevima ODS može, uz saglasnost vlasnika predmetne infrastrukture i uz odobrenje Regulatorne agencije za energetiku, istu otkupiti u skladu sa odredbama Zakona o energetici (čl. 184 i čl. 185) koji tretiraju ovakve slučajeve.

U slučaju zainteresovanosti lokalne samouprave za realizaciju takvih projekata neophodna je izrada i posebnih planskih dokumenata (Studija o lokaciji) kojima bi se posebno istakle potrebe u električnoj snazi i energiji na osnovu kojih bi Operator distributivnog sistema izdavao i posebne uslove za priključenje na distributivnu mrežu. Osim toga, važeći Zakon o energetici u čl. 184 daje mogućnost realizacije projekata i u slučajevima kada takve investicije ODS nema u svojim planskim dokumentima ili ih ima za kasniji period.

6.2.6.5. Elektronska komunikaciona infrastruktura

POSTOJEĆE STANJE

Fiksne elektronske komunikacije

Na području Spuža, kompletan fiksni elektronski komunikacioni saobraćaj se odvija pod okriljem dominantnog operatora u Crnoj Gori „Crnogorskog Telekom“, sa elektronskog komunikacionog čvora Spuž, na lokaciji:

Naziv lokacije	Operator	Gografska dužina-WGS84	Geografska širina-WGS84	Tip zgrade	Naziv zgrade
Spuž	CT	19,199944	42,511722	Objekat čvrste gradnje	RASM Spuž

Elektronski komunikacioni čvor Spuž je sa matičnim elektronskim komunikacionim čvorom LC Danilovgrad, povezan magistralnim optičkim kablom na relaciji Podgorica–Danilovgrad–Nikšić.

Na ovom elektronskom komunikacionom čvoru Spuž, Crnogorski Telekom ima instalisane kapacitete za širokopojasni pristup, tako da korisnicima pruža širokopojasne servise.

Osim navedenog magistralnog optičkog kabla, uz željezničku prugu Podgorica-Nikšić, lijevom stranom, prilikom posljednje rekonstrukcije ovog pravca, izgrađena je elektronska komunikaciona kanalizacija i u istu položen optički kabal, oboje u vlasništvu preduzeća „Željeznički saobraćaj CG“, kapaciteta 48 optičkih vlakana.

Usluge fiksnog širokopojasnog pristupa internetu

Usluge fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu (putem kabla) na teritoriji Spuža pružaju operatori Crnogorski Telekom i M:tel.

Usluge fiksnog–bežičnog širokopojasnog pristupa internetu

Usluge fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu (putem kabla) na teritoriji Spuža pružaju operatori: WiMax Montenegro, MNNews, Orion Telekom i SBS Net Montenegro

Usluge mobilnih elektronskih komunikacija

Na području Spuža, usluge mobilnih elektronskih komunikacija na teritoriji opštine Pljevlja pružaju 3 operatora, i to: Crnogorski Telekom, Telenor i M:tel.

Pregled lokacija RBS na teritoriji Spuža, dobijenih od strane Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, dat je u sljedećoj tabeli:

Naziv RBS	Operator	GSM900	DCS1800	UMTS900	UMTS2100	LTE800	LTE1800	LTE2600
Spuž	CT	X			X		X	
Spuž	Telenor	X			X			

Usluge distribucije AVM sadržaja

Usluge distribucije AVM sadržaja na teritoriji Spuža pruža 5 operatora, i to: Crnogorski Telekom, Total TV Montenegro, M:tel, Orion Telekom i Radio-difuzni centar Crne Gore.

Crnogorski Telekom ovu uslugu pruža posredstvom IPTV (Internet Protocol Television) tehnologije, M:tel posredstvom HFC (Hybrid Fiber/Coaxial) tehnologije, a Total TV Montenegro i Orion Telekom posredstvom KDS (Kablovski Distributivni Sistem) i DTH (Direct To Home) tehnologije.

Radio-difuzni centar Cren Gore ovu uslugu pruža posredstvom DVB–T2 (Digital Video Broadcasting – Second Generation Terrestrial) tehnologije.

Na teritoriji Spuža nema antenskih stubova Radio-difuznog centra Crne Gore, već se signal distribuira sa antenskih stubova koji se nalaze u kontaktnim zonama.

Ocjena postojećeg stanja, potencijali i ograničenja

Shodno podacima iz Monstata od posljednjeg popisa, Opština Danilovgrad broji 18472 stanovnika i 5497 domaćinstava.

Shodno prethodno navedenim podacima od operatora i Monstata, primjenom uobičajne metodologije (koja je zasnovana na ukupnom broju stanovnika i ukupnom broju priključaka) dolazi se do sledećih rezultata:

- penetracija fiksne telefonije iznosi 19,74%
- penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa iznosi 7,08%
- penetracija mobilne telefonije 121,13%.

U cilju adekvatnog procenjivanja stepena razvoja elektronskih komunikacija u Opštini Danilovgrad, za poređenje mogu poslužiti podaci o penetraciji fiksne i mobilne telefonije i fiksnog širokopojasnog pristupa za Crnu Goru i za nekoliko država koje su obuhvaćene Izveštajem Cullen International-a „Enlargement countries monitoring report”.

Poređenje penetracije fiksne i mobilne telefonije, i fiksnog širokopojasnog pristupa za Opštinu Danilovgrad sa prosjekom za Crnu Goru (Tabela 1), kao i prosjekom za posmatrane zemlje i prosjekom za EU-27 (Dijagram 1, Dijagram 2 i Dijagram 3 u nastavku), ukazuje da je penetracija fiksne i mobilne telefonije, kao i fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu u Opštini Danilovgrad znatno ispod prosjeka u Crnoj Gori i u EU.

Penetracija Fiksne telefonije u CG	Penetracija mobilne telefonije u CG	Penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa u CG	Penetracija mobilnog širokopojasnog pristupa u CG
27,3%	165,3%	13,8%	16.3%

Tabela 1 : Penetracija fiksne i mobilne telefonije, fiksnog i mobilnog širokopojasnog pristupa za CG.
Izvor: Cullen International-a „Enlargement countries monitoring report 3”.

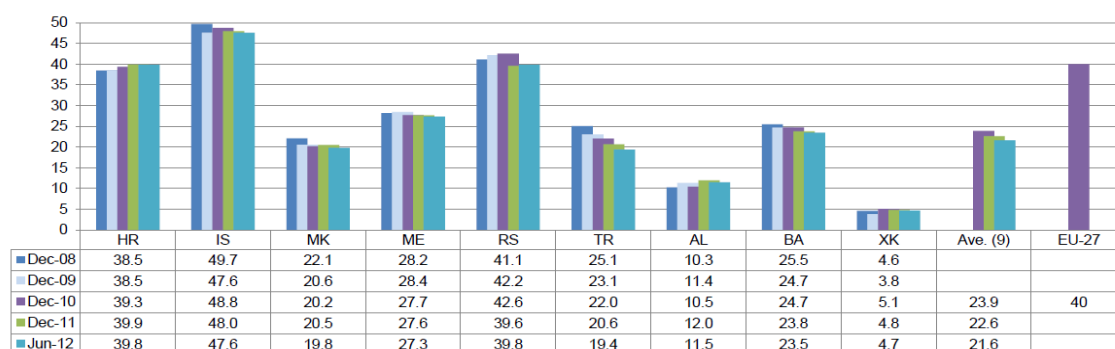

Figure B.8 – Fixed lines per 100 population

Dijagram 1: Penetracija fiksne telefonije

Izvor: Cullen International-a „Enlargement countries monitoring report 3”.

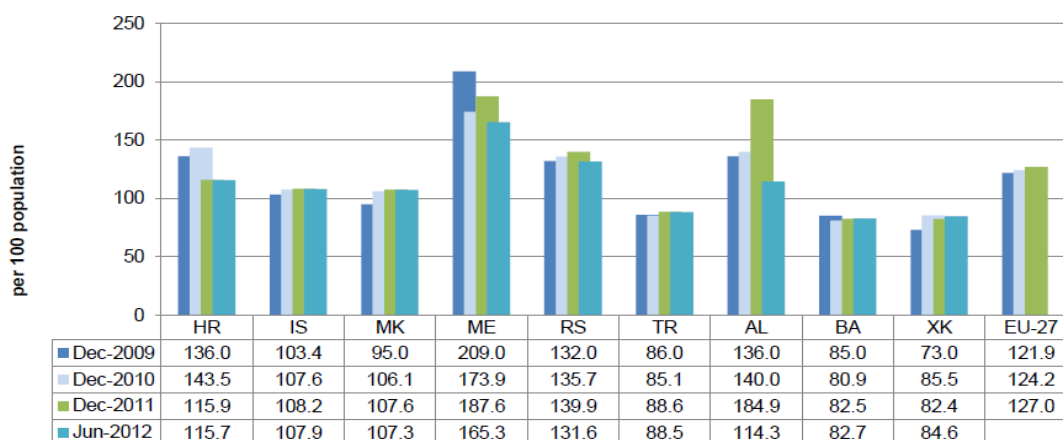

Figure B.16 – Mobile subscriptions per 100 population by country, Dec. 2009 – June 2012

Dijagram 2: Penetracija mobilne telefonije

Izvor: Cullen International-a „Enlargement countries monitoring report 3”.

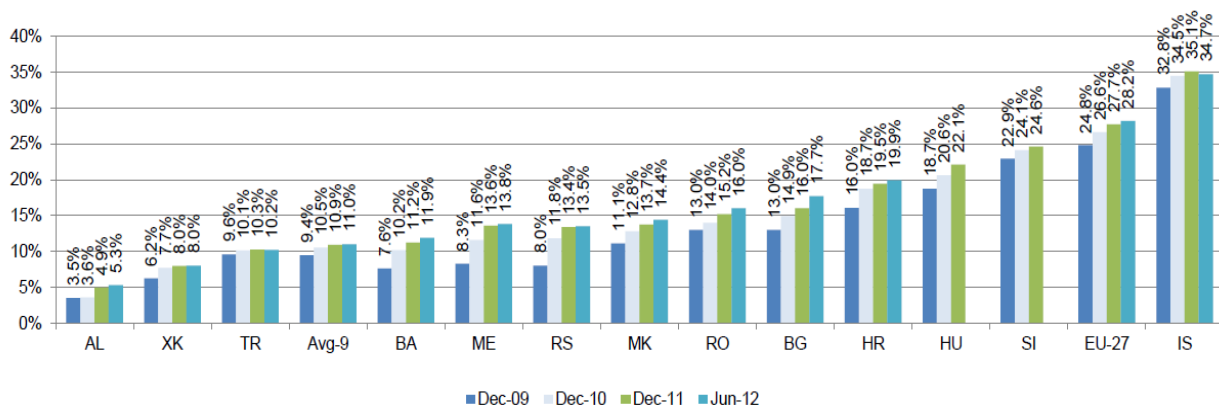

Figure B.22 – Fixed broadband penetration rate per population, Dec. 2009 – June 2012

Dijagram 3: Penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa
Izvor: Cullen International-a „Enlargement countries monitoring report 3”.

Ako se uzme u obzir da prosječno domaćinstvo u Opštini Danilovgrad broji 3 člana (što je iznad prosjeka EU), a da su usluge fiksne telefonije, fiksnog širokopojasnog pristupa i distribucije RTV programa zastupljene na nivou domaćinstva, značajan podatak je i penetracija ovih usluga izračunata po metodologiji koja uzima u obzir broj domaćinstava i broj priključaka za fizička lica (Tabela 2).

Prema ovoj metodologiji penetracija fiksne telefonije u Opštini Danilovgrad iznosi 61,83%, što je ispod prosjeka u Crnoj Gori, penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa u Opštini Danilovgrad iznosi 21,99%, što je ispod prosjeka u Crnoj Gori, a penetracija broja priključaka usluga distribucije RTV programa u Opštini Danilovgrad iznosi 57,92%, što je takođe ispod prosjeka u Crnoj Gori.

Penetracija Fiksne telefonije u CG na nivou domaćinstava	Penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa u CG na nivou domaćinstava	Penetracija distribucije RTV programa u CG na nivou domaćinstava
76,29%	38,45%	67,01%

Tabela 2 : Penetracija fiksne telefonije, fiksnog širokopojasnog pristupa i distribucije RTV programa za Crnu Goru na nivou domaćinstva.

Kako se vidi iz prethodne analize postojećeg stanja elektronske komunikacione infrastrukture na teritoriji opštine Danilovgrad, u dijelu fiksne telefonije, ocjena projektanta je da je postojeća elektronska komunikaciona infrastruktura u relativno dobrom stanju.

Iako je elektronska komunikaciona infrastruktura relativno starijeg datuma, njen kvalitet i kapacitet su takvi da zadovoljava postojeće potrebe, a ista može zadovoljiti i buduće potrebe, kako u pogledu kvaniteta, tako i u pogledu kvaliteta koji se ogledaju u dijelu realizacije novih elektronskih komunikacionih servisa.

Što se tiče stanja u mobilnoj telefoniji, prema podacima dobijenim od strane sva tri operatora, pokrivenost signalom mobilne telefonije teritorije Spuža je relativno dobra.

Ista konstatacija važi u dijelu pružanja interneta i širokopojasnih servisa.

U delu mobilne telefonije, postavljanjem novih baznih stanica na teritoriji opštine Danilovgrad, za što operateri u momentu izrade ovog planskog dokumenta nijesu iskazali interesovanje, dobiće se ne samo kvalitetnije pokrivanje mobilnim signalom i na teritoriji Spuža, nego, što je posebno značajno, obezbijediti mogućnost korišćenja novih elektronskih komunikacionih servisa preko 4G mobilnih mreža.

U dijelu pružanja usluga interneta i širokopojasnih servisa, potrebno je povećanje dostupnosti usluga i povećanje korisnika širokopojasnog pristupa, kako u dijelu fiksne tako i u dijelu mobilne telefonije, u skladu sa usvojenim strategijama u ovoj oblasti.

U dijelu radio difuzije, tokom 2015.godine izvršena je potpuna digitalizaciju prenosa, u skladu sa strategijama koje su usvojene na tom polju.

Osim trasa elektronske komunikacione infrastrukture sa bakarnim i optičkim spojnim kablovima, položenim u PVC i pE cijevi u elektronskoj komunikacionoj kanalizaciji, na relaciji Podgorica – Danilovgrad – Nikšić, mora se strogo voditi računa i o svim postojećim radio baznim stanicama mobilne telefonije.

PLANIRANO RJEŠENJE

Ciljevi i zadaci razvoja elektronske komunikacione infrastrukture

Implementacija novih tehnika i tehnologija, liberalizacija tržišta i konkurencija u sektoru elektronskih komunikacija će doprinijeti bržem razvoju elektronskih komunikacija, povećanju broja servisa, njihovoj ekonomskoj i geografskoj dostupnosti, boljoj i većoj informisanosti kao i bržem razvoju privrede i opštine u cjelini.

Jedan od ciljeva izrade ovog **planskog dokumenta** jeste da se želi obezbijediti planiranje i građenje elektronske komunikacione infrastrukture koja će zadovoljiti zahtjeve više operatora elektronskih komunikacija, koji će korisnicima sa ovog područja ponuditi kvalitetne savremene elektronske komunikacione usluge po ekonomski povoljnim uslovima.

Elektronska komunikaciona mreža, elektronska komunikaciona infrastruktura i povezana oprema treba da se grade na način koji omogućava jednostavan prilaz, zamjenu, unaprjeđenje i korišćenje koje nije uslovljeno načinom upotrebe pojedinih korisnika ili operatera.

Treba voditi računa o slijedećem:

- da se kod gradnje novih infrastrukturnih objekata posebna pažnja obrati zaštiti postojeće elektronske komunikacione infrastrukture
- da se uvijek obezbijede koridori za elektronske komunikacione kablove duž svih postojećih i novih saobraćajnica,
- da se gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima,

Akta i propisi koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama i kojih se treba pridržavati prilikom izgradnje nove telekomunikacione infrastrukture, jesu: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj 41/15), Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 52/14).

Shodno Strategiji razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, u narednom periodu se prioritet daje razvoju širokopojsnih pristupnih mreža (žičnih i bežičnih).

Planom se predviđa koncepcija i izgradnja takvog elektronskog komunikacionog sistema koji je u skladu sa današnjim stanjem i budućim razvojem elektronskih komunikacija u svijetu.

Strateški koncept razvoja elektronske komunikacione infrastrukture

Strateški koncept razvoja elektronske komunikacione infrastrukture ima za cilj da omogući pristup savremenim elektronskim komunikacionim uslugama, kako stanovništvu područja, tako i svim turistima i ostalim povremenim posjetiocima.

Takođe, uzete su u obzir i potrebe lokalne samouprave na ovom području, naime, da se uspostavi odnosno organizuje elektronska komunikaciona infrastruktura koju zahtijeva savremeno informatičko društvo.

Polazeći od navedenih opštih ciljeva, definišu se sledeći pojedinačni ciljevi i zadaci.

Fiksna telefonija

Kod gradnje novih infrastrukturnih objekata potrebno je zaštititi postojeću elektronsku komunikacionu infrastrukturu.

Potrebno je obezbijediti koridore za elektronske komunikacione kablove duž svih postojećih i novih saobraćajnica.

Pri tom se gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.

Prilikom izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture, treba se pridržavati važećih akata i propisa koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj 41/15), Pravilnik o uslovima

za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore" broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore" broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore" broj 52/14).

Graditi primarne elektronske komunikacione kablove i kućne instalacije, u tehnologiji FTTx, koje bi omogućavale korišćenje naprednijih servisa čije se pružanje tek planira i koje bi omogućavale dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža, bez potrebe za izvođenjem dodatnih radova.

Graditi nove digitalne komutacione čvorove, gdje god za istima bude potrebe.

Rekonstruisati i osavremenjivati sadašnje komutacione čvorove i mreže, gdje god za tim bude potrebe, sa povećanjem broja priključaka širokopojasne komutacije.

Graditi novu elektronsku komuniokacionu kanalizaciju i proširivati postojeću, na svim lokacijama gdje za tim bude potrebe.

Mobilna telefonija

Uvođenje novih tehnologija i usluga u mobilnoj telefoniji zahtijeva znatno gušće raspoređene bazne stanice nego do sada, kao i određene tehnološke promjene na postojećim baznim stanicama.

U vezi s tim, neophodna je izgradnja većeg broja baznih stanica mobilne telefonije, MMDS sistema, WiFi tačaka, u skladu sa planovima operatora.

Izvjerna je i potreba da se do nekih linkovskih čvorišta dovedu i optički kablovi.

U ovoj fazi planiranja, nijesu definisane nove lokacije za postavljanje novih baznih stanica mobilnih operatera, jer nije bilo iskazanih zahtjeva za te namjene, iako je gotovo sigurno da će se pojaviti i dodatna interesovanja mobilnih operatera, što će prevashodno zavisiti od potreba provajdera ovih usluga i njihovih mjerenja, kao i od zahtjeva za realizaciju konkretnih projekata.

Takvim zahtjevima lokalna uprava treba da izađe u susret.

Potrebno je, kao što je to i urađeno, dati smjernice i tehničke zahtjeve lokalnoj upravi za izdavanje urbanističko- tehničkih uslova za projekte ove vrste.

Distribucija AVM sadržaja

U zoni obuhvata ovog planskog dokumenta, na teritoriji opštine Danilovgrad, u skladu sa državnim strategijama koje su usvojene na tom polju, graditi savremene sisteme za prenos radio i TV signala i izvršiti potpunu digitalizaciju prenosa.

Izgradnja tzv. "opštinskog teleinformacionog sistema"

Posebnu pažnju posvetiti izgradnji posebnog, tzv. "opštinskog teleinformacionog sistema" Opštine Danilovgrad u naselju Spuž, koji treba da bude okosnica i ključna podrška razvoja budućeg informatičkog društva i elektronske uprave.

Ovaj teleinformacioni sistem treba da poveže sjedište Opštine Danilovgrad sa svim lokacijama od bitnog interesa za opštinsku upravu kao što su: komunalna preduzeća, Sekretarijat za urbanizam, MUP, Katastar, elektronski komunikacioni operateri, turistički operateri, zdravstvene ustanove i dr.

Za funkcionisanje ovog sistema potrebna je dobra i savremena elektronska komunikaciona infrastruktura, a najkvalitetnije rješenje je da se sva sjedišta povežu optičkim kablovima., to je moguće iste ekonomično povezati sopstvenim optičkim kablovima (u vlasništvu Opštine).

Izgradnjom opštinskog teleinformacionog sistema, na napred prikazani način, i njegovim centralizovanim povezivanjem na Internet preko veze sa velikim propusnim opsegom, ostvarit će se ekonomičan i pouzdan opštinski informacioni sistem koji bi povezao navedene subjekte: komunalna preduzeća, Sekretarijat za urbanizam, MUP, Katastar, elektronske komunikacione operatere, turističke operatore, zdravstvene ustanove i dr u različite sisteme na nivou Opštine ili **Države** i integrisati ih u jedinstvene opštinske i **državne** sisteme.

Smjernice i mjere za relizaciju plana na teritoriji Spuža

- Kod gradnje novih infrastrukturnih objekata, obavezno zaštititi postojeću elektronsku komunikacionu infrastrukturu. Istovremeno obezbijediti koridore za postavljanje nove elektronske komunikacione infrastrukture duž svih postojećih i novih saobraćajnica.
- Gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora se izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima.

- Prilikom izgradnje elektronske komunikacione infrastrukture, pridržavati se važećih akata i propisa koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama: Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj 41/15), Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 59/15), Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj 33/14), Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj 52/14).
- Shodno Strategiji razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, u narednom periodu se prioritet daje razvoju širokopojasnih pristupnih mreža (žičnih i bežičnih).
- Graditi primarne elektronske komunikacione kablove i kućne instalacije, u tehnologiji FTTx, koje bi omogućavale dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža, bez potrebe za izvođenjem dodatnih radova.
- Graditi nove digitalne komutacione čvorove, gdje god za istima bude potrebe. Rekonstruisati i osavremenjivati sadašnje komutacione čvorove i mreže, gdje god za tim bude potrebe, sa povećanjem broja priključaka širokopojasne komutacije.
- Graditi novu elektronsku komunikacionu kanalizaciju i proširivati postojeću, na svim lokacijama gdje za tim bude potrebe.
- Graditi savremene sisteme za prenos radio i TV signala.
- Graditi nove bazne stanice za potrebe mobilne telefonije, MMDS sistema, WiFi tačaka i dr., u skladu sa planovima operatora.
- Prilikom određivanja detaljnog položaja baznih stanica mora se voditi računa o njihovom ambijentalnom i pejzažnom uklapanju i pri tome treba izbjeći njihovo lociranje na javnim zelenim površinama u središtu naselja, na istaknutim reljefnim tačkama koje predstavljaju panoramsku i pejzažnu vrijednost, prostorima zaštićenih djelova prirode i sl.
- Gdje god visina antenskog stuba, u vizuelnom smislu ne predstavlja problem (mogućnost zaklanjanja i skrivanja), preporučuje se da se koristi jedan antenski stub za više korisnika.
- Postavljanjem antenskih stubova ne mijenjati konfiguraciju terena i zadržati tradicionalan način korišćenja terena.
- Za vizuelnu barijeru prostora antenskog stuba, u zavisnosti od njegove lokacije, koristiti šumsku ili parkovsku vegetaciju.
- Graditi optičke spojne kablove do novih i postojećih linkovskih čvorišta.
- Trase planirane elektronske komunikacione kanalizacije potrebno je uklopiti u trase trotoara ili zelenih površina, jer bi se u slučaju da se kablovska okna rade u trasi saobraćajnice ili parking prostora, morali ugraditi teški poklopci sa ramom i u skladu sa tim uraditi i ojačanje okana, što bi bilo neekonomično.
- Elektronska komunikaciona kanalizacija koja je planirana u naselju, kao i kablovska okna, izvoditi u svemu prema planovima višeg reda, važećim propisima u Crnoj Gori i preporukama bivše ZJ PTT iz ove oblasti.
- Obaveza budućih investitora planiranih objekata u zoni naselja jeste da, u skladu sa Tehničkim uslovima koje izdaje nadležni elektronski komunikacioni operater ili organ lokalne uprave, od postojećih i novoplaniranih kablovskih okana, projektima za pojedine objekte u zoni obuhvata definišu način priključenja svakog pojedinačnog objekta.
- **Elektronsku komunikacionu** kanalizaciju pojedinačnim projektima treba predvidjeti do samih objekata.

6.2.7. Planska rješenja zaštite prostora

Zaštita životne sredine

Generalne mjere zaštite životne sredine:

- izrada katastra zagađivača životne sredine;
- proširivanje mreže mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha, zemljišta i buke;
- očuvanje vodnih potencijala planiranjem adekvatnog kanalizacionog sistema; evakuaciju otpadnih i atmosferskih voda za gradska naselja riješiti primjenom separacionih sistema;
- prečišćavanje otpadnih voda do nivoa koji zadovoljava zakonske uslove za njihovo ispuštanje u recipijent (izgradnja postrojenja za prečišćavanje);
- zaštita poljoprivrednog zemljišta;

- upravljanje (sakupljanje, transport i odlaganje) svim vrstama otpada u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom;
- obezbjeđenje uslova za zaštitu od buke.

Smjernice za zaštitu voda:

- evakuacija atmosferskih voda preko separatora i taložnika prije konačne dispozicije, na svim mjestima u gradu gdje se za to ukaže potreba;
- potencijalno zauljene atmosferske vode, preko slivničkih rešetki posebnim sistemom sprovesti do taložnika separatora ulja i masti i poslije tretmana izvršiti konačnu dispoziciju. Separatore ulja i masti dimenzionisati na osnovu slivne površine i mjerodavnih padavina, odnosno da prihvati kiše a povratnim periodom od dvije godine. Odnosnje mulja iz taložnika vršiti u određenim vremenskim intervalima, na lokaciju koju odredi nadležna komunalna služba, a masti i ulja po odredbama Pravilnika o načinu postupanja sa otpacima koji imaju svojstva opasnih materija.

Smjernice za zaštitu vazduha i zaštitu od buke:

- planirati ozelenjavanje prostora duž saobraćajnica vrstama dugog vegetacionog perioda s ciljem njihovog funkcionalnog razdvajanja, smanjivanja aerozagađenja i nivoa buke, kao i bolje artikulacije prostora; regulisanje saobraćaja u gradskim naseljima (Odluka o regulaciji saobraćaja na području Danilovgrada ; „Sl. list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 17/12);

Smjernice za zaštitu zemljišta:

- adekvatno odlaganje komunalnog i drugog otpada; kontrolisano odvođenje i prečišćavanja atmosferskih voda sa saobraćajnia.

Zaštita kulturnih dobara

Shodno članovima 87 i 88 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list Crne Gore“ 49/10 i 40/11 44/17), ukoliko se prilikom radova naidje na arheološke ostatke, sve radove treba zaustaviti i o tome obavjestiti nadležne organe, kako bi se preduzele neophodne mjere zaštite.

Zaštita od prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i od interesa za odbranu zemlje

Zaštita od seizmičkog hazarda:

- raspored sadržaja i funkcija u okviru prostora zahvata Generalnog urbanističkog rješenja izvršiti u skladu sa seizmičkom mikrozonacijom; stroga primjena građevinskih i tehničkih normi u urbanističkom planiranju i arhitektonskom projektovanju i izgradnji u seizmički ugroženim područjima (aseizmičko projektovanje kao preventivna mjera); seizmička evaluacija (ocjena seizmičke sigurnosti konstrukcija postojećih zgrada) i rehabilitacija postojećih objekata.

Zaštita od poplava:

- zabrana izradnja stambenih i drugih objekata u plavnim zonama; kota plavljenja odgovara maksimalnom vodostaju Zete (46,25 mnm). Ispod ove kote nije planirana nova gradnja već samo uređenje priobalja i organizacija sportskih terena na otvorenom. Postojeći objekti koji su zatečeni u ovim zonama zadržavaju se bez mogućnosti daljeg širenja.

Zaštita od požara:

- širenje požarnih oluja na izgradjenim dijelovima sprječava se zaštitnim koridorima zelenila. Preventivna mjera zaštite od požara je postavljanje objekata na što većem međusobnom rastojanju kako bi se sprečilo prenošenje požara a što je ovim planom i predviđeno. Takođe, obavezno je planirati i obezbediti prilaz vatrogasnih vozila objektu.
- Izgradjeni dijelovi razmatranog prostora moraju biti opremljeni funkcionalnom hidrantskom mrežom koja će omogućiti efikasnu zaštitu, odnosno gašenje nastalih požara.
- Planirani objekat mora biti pokriven spoljnom hidrantskom mrežom regulisanom na nivou kompleksa u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu i gašenje požar („Službeni list CG“ broj 30/91).
- U cilju zaštite od požara postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Sl.list CG br.13/07, 05/08, 86/09 i 32/11).

Zaštita od interesa za odbranu zemlje

Sve daljne aktivnosti na projektovanju, izgradnji i opremanju objekata za zaštitu i spasavanje moraju biti usklađene sa Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa.

Prilikom projektovanja skloništa ne smiju biti narušeni osnovni uslovi na osnovu kojih je formirana mreža skloništa u okviru urbane jedinice:

- da poluprečnik gravitacije bude toliki da se obezbijedi dolazak u sklonište za predviđeno vrijeme (max 250 m);
- da se nalazi na što većoj udaljenosti od lako zapaljivih i eksplozivno-opasnih mjesta;
- da je obezbjeđeno napuštanje skloništa u slučaju da se razori urbana jedinica ili jedan njen dio u kome se nalazi sklonište (izlaz iz skloništa mora biti van dometa ruševina). Treba da obezbjeđuje boravak u trajanju od 7 dana. Radi boljeg korišćenja mirnodopske namjene skloništa su poluukopana;
- sklonište treba da je zaštićeno od atmosferske, površinske i podzemne vode primjenom uobičajenih građevinskih mera;
- kroz sklonište ne smiju prolaziti instalacije za vodovod, kanalizaciju, grijanje i gas, kao ni električne instalacije i druge koje ne pripadaju skloništu;
- u skloništu se ne smiju nalaziti kontrolni razvodi, šahtovi, dimnjaci, kanali za ventilaciju.
- sva skloništa moraju biti izgrađena sa propisnom debljinom zidova i armirano-betonskim tavanicama proračunatim za dodatna opterećenja od ruševina i nadpritiska shodno važećim normativima.

Kućna skloništa, dopunske zaštite, za sklanjanje 3-7 lica moraju imati samo prostoriju za boravak (2 m² po osobi, minimalne visine 2,30 m). Trebalo bi uraditi nekoliko tipskih rešenja (projekata) ovih skloništa uklopljivih u različita rešenja individualnih stambenih objekata.

U svim novim objektima, podrumi moraju biti sa karakteristikama zaklona do 10 sklonišnih mjesta (porodična).

6.2.8. Smjernice za sprovođenje

Ovim Generalnim urbanističkim rješenjem definisani su prostori u okviru tretiranog područja koji će se dalje planski razrađivati i prostori za koje je moguće direktno sprovođenje na osnovu Uslova za uređenje i izgradnju objekata i prostora.

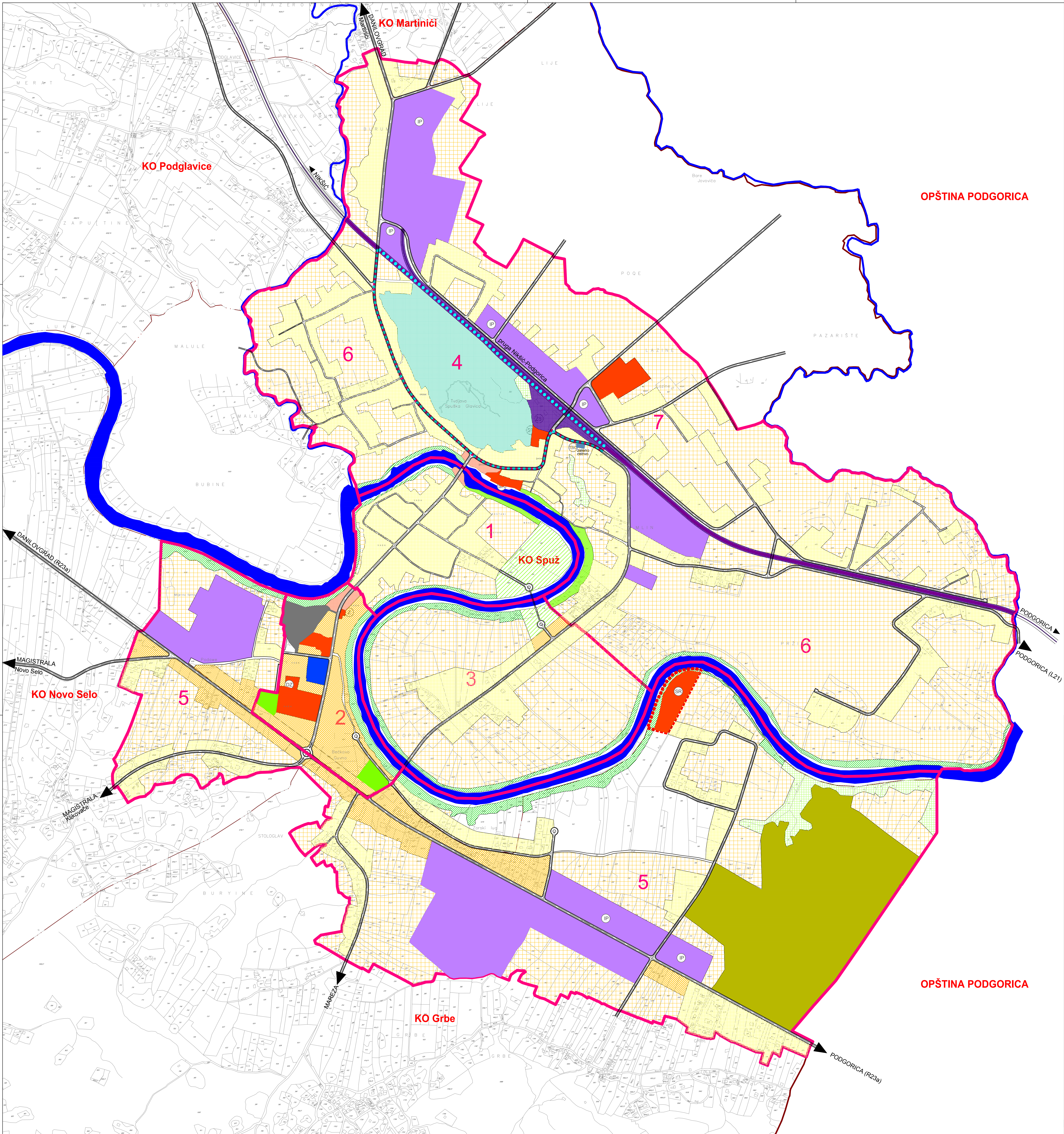
- Za dalju razradu Detaljnim urbanističkim planom predviđa se prostor Urbanističke zone 1 i 2 – Stari Spuž i Spuž-centar;
- Za dalju razradu Urbanističkim projektom predviđa se prostor Spuške Glavice sa tvrđavom;
- Za sve ostale površine Urbanističko-tehnički uslovi se izdaju direktno iz ovog Plana, na osnovu Uslova za uređenje i izgradnju objekata i prostora. Sastavni deo Urbanističko-tehničkih uslova je Plan parcelacije koju izrađuje investitor na osnovu parametara i regulacije iz ovog plana;
- Za sve prostore čija realizacija zahtjeva eksproprijaciju, potrebna je izrada Lokalnih studija lokacije kao osnov za eksproprijaciju.
- Za sve prostore koji su u urbanističkom, organizacionom i tehnološkom smislu zahtjevniji, kao i za veće komplekse i ansamble potrebna je izrada LSL, ili je realizacija moguća direktno iz ovog Plana, uz prethodnu razradu Idejnim arhitektonsko-urbanističkim rešenjem, koje će biti verifikovano i prihvaćeno od strane stručne službe Opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad. Odluku o potrebi i vrsti dalje razrade donosi stručna služba Opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad, a finansiranje vrši investitor.
- Za sve pojedinačne objekte značajne za opšti izgled grada, potrebno je, prije izdavanja Urbanističko-tehničkih uslova, izraditi Idejna arhitektonska rešenja koja su sastavni deo UTU. Idejna arhitektonsko-urbanistička rešenja verifikuje stručna služba opštine uz konsultaciju sa Savjetom za planiranje opštine Danilovgrad.

6.3. UPOREDNE TABELE POSTOJEĆIH I PLANIRANIH BILANSA I KAPACITETA

BILANSI POVRŠINA GENERALNOG URBANISTIČKOG RJEŠENJA SPUŽA

Namjena	Postojeće stanje ha	Planirano ha
Stanovanje male gustine	90,50	96,66
Centralne djelatnosti	0,34	0,90
Mješovite namjene	-	21,71
Školstvo i socijalna zaštita	1,36	1,36
Zdravstvena zaštita	0,05	0,01
Kultura	0,45	0,50
Sport i rekreacija	1,47	4,32
Dječija zaštita	0,18	0,18
Vjerski objekat	0,59	0,60
Industrija i proizvodnja	32,35	51,03
Specijalne namjene MUP	34,80	34,96
Lokalitet - pejzažno uređenje Spuške tvrđave	-	14,89
Uređene zelene površine (javne namjene)	-	1,06
Uređene zelene površine priobalja (javne namjene)	-	1,52
Zaštitno zelenilo priobalja (specijalne namjene)	-	13,93
Uređene zelene površine sa rekreacijom - turističko naselje	-	4,74
Poljoprivredno zemljište	315,00	261,81
Zaštitne šume - lugovi	23,70	4,88
Zaštitne šume - zelenilo priobalja	5,25	-
Groblje	0,76	1,61
Obrada, sanacija i skladištenje otpada	-	0,04
Površine u funkciji željeznice	6,73	6,71
Drumski saobraćaj	20,00	24,73
Vodne površine	18,24	23,85
Ostale neizgrađene površine	10,61	-
Površina Generalnog urbanističkog rješenja	571,10	571,10

	Postojeće	Planirano
Broj stanovnika	1857	2091
Broj domaćinstava	546	615
Gustina stanovanja	21st/ha	21st/ha

- LEGENDA:
- granica izmjene i dopune Generalnog urbanističkog rješenja (2019g.)
 - granica Generalnog urbanističkog rješenja (2014g.)
 - granica opštine
 - granica katastarske opštine
 - 5 granica urbanističke zone
 - obaveza izrade Urbanističkog projekta
 - obaveza izrade Detaljnog urbanističkog plana
- NAMJENE POVRŠINA
- POVRŠINE ZA STANOVANJE
- stanovanje male gustine do 120st/ha
- POVRŠINE ZA CENTRALNE FUNKCIJE
- CD centralne djelatnosti
 - mješovite namjene
- POVRŠINE ZA JAVNE DJELATNOSTI
- SS školstvo i socijalna zaštita
 - Z zdravstvena zaštita
 - K kultura
 - SR sport i rekreacija
 - DZ dječija zaštita
 - VO vjerski objekat
- POVRŠINE ZA INDUSTRIJU I PROIZVODNJU
- IP industrija i proizvodnja
- POVRŠINE SPECIJALNE NAMJENE
- MUP MUP
- ZAŠTIĆENA KULTURNA DOBRA
- Lokalitet
 - pejzažno uređenje Spuške tvrđave
 - Fortifikaciona arhitektura
 - grad Suž sa bedemima
- POVRŠINE ZA PEJZAŽNO UREĐENJE
- javne namjene
 - uređene zelene površine
 - javne namjene
 - uređene zelene površine priobalja
 - specijalne namjene
 - zaštitno zelenilo priobalja
 - javne namjene
 - uređene zelene površine sa rekreacijom - turističko naselje
- POLJOPRIVREDNE POVRŠINE
- poljoprivredno zemljište
- ŠUMSKE POVRŠINE
- zaštitne šume - lugovi
- POVRŠINE KOPNENIH VODA
- vodotoci
- POVRŠINE SAOBRAĆAJNE INFRASTR.
- površina u funkciji željeznice
 - željeznička stanica
- POVRŠINE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE I OBJEKATA
- groblje
 - obrada sanacija i skladištenje otpada
 - "zeleno ostrvo"

CRNA GORA	
OPŠTINA DANILOVGRAD	
naziv planskog dokumenta :	
PROSTORNO-URBANISTIČKI PLAN OPŠTINE DANILOVGRAD	
Faza: nacrt plana	
naručilac: Opština Danilovgrad	
grafički prilog :	
03b	URBANISTIČKO-PLANSKO RJEŠENJE: GUR SPUŽA - PLAN NAMJENE POVRŠINA - izmjena -
vodeći planer: Saša Karajović, dipl.prostorni planer, odgovorni planer	
planer - sektorski specijalista:	
razmjera : 2019. godina 1 : 5 000	
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA	

**PROGRAM
ODRŽAVANJA JAVNE RASPRAVE O NACRTU IZMJENA I DOPUNA
PROSTORNOG URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE DANILOVGRAD U DIJELU
GENERALNE URBANISTIČKE RAZRADE „SPUŽ” I NACRTU IZVJEŠTAJA O
STRATEŠKOJ PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU**

Javna rasprava o Nacrtu Izmjena i dopuna Prostornog urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade „Spuž” i Nacrtu Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, održaće se u organizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Javna rasprava će trajati 30 radnih dana od dana oglašavanja u jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje i distribuira na teritoriji Crne Gore i na internet stranici Ministarstva održivog razvoja i turizma. [/www.mrt.gov.me/](http://www.mrt.gov.me/)

Datum održavanja javne rasprave odrediće se nakon utvrđivanja Nacrta Izmjena i dopuna Prostornog urbanističkog plana Opštine Danilovgrad u dijelu Generalne urbanističke razrade „Spuž”, od strane Vlade Crne Gore.

Posebno obavještenje o javnoj raspravi Ministarstvo će dostaviti Opštini Danilovgrad, kao i organu za tehničke uslove u roku od dva dana od dana oglašavanja javne rasprave.

Javna rasprava sprovešće se u skladu sa članom 33 stav 3 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a predlozi, sugestije i komentari mogu se slati putem e-mail-a: javna.rasprava@mrt.gov.me ili direktno na arhivu Ministarstva održivog razvoja i turizma.